

ДВЕСТА И ЧЕТВЪРТО ЗАСЕДАНИЕ

София, сряда, 14 август 1991 г.

(Открито в 14 ч. и 50 м.)

Председателствували: председателят Николай Тодоров

Секретари: Орхан Мемин

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Продължаваме нашата работа. Има думата господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Уважаеми колеги, преди да бъде дадена почивката ние уточнихме всички срокове, които бяха оставени негласувани. От проверката, която направихме с колежката в обедната почивка се установява, че трябва да гласуваме още един срок, поради което моля за вашето внимание.

"Чл. 29, ал. 2. Общинските избирателни комисии назначават секционните избирателни комисии при условията по ал. 1 най-късно 35 дни преди изборния ден".

Моля да бъде гласуван срокът 35 дни.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте направеното предложение за срока.

Със 196 гласа за, 5 против, 2 въздържаха се се приема ал. 2 на чл. 29.

Има думата господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Тъй като оставяме няколко текста зад нас и преминаваме напред си позволявам да спра вашето внимание на чл. 89, който беше спрял заради това, че не е в синхрон с това, което изменихме вчера. Ние взехме решение, че всеки народен представител може да се кандидатира само в една листа. При това положение чл. 89 трябва да приеме следната редакция:

"Чл. 89, ал. 1. Народните представители, избрани по районните кандидатски листи на партиите и коалициите отпадат от централните кандидатски листи.

Ал. 2. На тяхно място при разпределянето на мандатите по централните кандидатски листи на партиите и коалициите участвуват следващите ги кандидати."

Моля да бъде гласувано това съдържание на чл. 89, ал. 1 и ал. 2.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Не виждам други предложения, гласувайте направеното предложение за ал. 1 и ал. 2 на чл. 89.

С 202 гласа за, 4 против, въздържаха се няма, се приема чл. 89, ал. 1 и ал.

2.

Има думата господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Господин председател, разрешете ми да поставя на гласуване две разпоредби от недовършените текстове.

Госпожа Ботушарова предложи нов чл. 89а, така го назовавам тук, а ако бъде гласуван ще намери своето място, със следното съдържание: "Централната изборителна комисия публикува в "Държавен вестник" изборните резултати, непосредствено след обявяването им, включително и резултатите от гласуването по изборителни секции за цялата страна.

Ал. 2. След приключването на изборите и решаването на споровете по тях Централната изборителна комисия предава изборните материали в Централния държавен архив".

Това е уточненото съдържание, моля за вашето становище и гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Зарчев.

ЙОРДАН ЗАРЧЕВ: Предложението Централната изборителна комисия да предаде на Централния държавен архив резултатите от изборите е неправомерно и е в противоречие със Закона за Държавния архивен фонд, който предвижда реда за обработката и съхраняването на архивите на висшите органи на власт и управление, за политическите партии и организации.

В глава трета, чл. 10, ал. 4 на Закона за Държавния архивен фонд се казва, че архивите на висшите органи на власт и управление и на ръководствата на политическите партии и организации се съхраняват 10 години в тези органи, партии и организации. Такъв срок е предвиден във всички цивилизовани страни.

Така например, за да се ориентирате за сроковете и до какъв произвъл може да се стигне, регистрите за гражданското имотно състояние се предават чак след 100 години в архивите, а научно-техническата документация се предава след 20 години. Така че това, което предлага колежката Снежана Ботушарова, позовавайки се на някакви експерти от Централния държавен архив, е нецелесъобразно и ще означава изменение в Закона за държавния архивен фонд.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Снежана Ботушарова.

СНЕЖАНА БОТУШАРОВА: Колеги, аз съм склонна да приема това, което каза колегата, защото той цитира закона, но все пак те някъде трябва да се съхраняват. Ако не могат да отидат в Централния държавен архив, в момента не мога да предложа нещо, което в съответствие на действащ закон проти-

воречи, тогава да остане, че се запазват в архивите на Народното събрание, за да има някаква подреденост.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Променете текста тогава.

Има думата Йордан Василев.

ЙОРДАН ВАСИЛЕВ: Текстът, който прочете колежата Зарчев е абсолют-но ясен, но ми се струва, че той не обхваща материята, с която се занимаваме. Там се говори за архиви на партии, а това очевидно не е партиен архив и вис-ши държавни органи. Централната избирателна комисия сама по себе си не е висш държавен орган. Това не е Народното събрание, това е орган, който се избира и функционира известно време. Това е временен орган, а тук стои и един... Колеги, в момента имаме в Народното събрание всички документи от протеклите избори миналата година. При срока 10 години, който визираща зако-нът, тук ще трябва да се съхраняват от предстоящите избори и от още едни следващи избори, които без съмнение ще преминат до края на тези 10 години.

Първо, техническата страна на въпроса, която разбира се не може да от-мени законната, но не може един временен орган, създаден за едни избори и за провеждането им да се смята за висш държавен орган, нито на власт, нито на управление. Мисля, че това не противоречи на закона.

Нека да се замислим и технически. Тук няма политическа страна на въп-роса. Къде да се съхраняват тези документи, след като приключи всичко, а те очевидно трябва да се съхраняват, и аз смятам, че искането на архивите е ос-нователно и не противоречи на закона.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Атанас Мо-чуров.

АТАНАС МОЧУРОВ: Реплика към господин Йордан Василев. Цялата ра-бота е, че господин Йордан Василев предлага един прецедент. Досега такова нещо не се е случвало и това предложение ми се струва, че е израз на едно опа-сение да не би да станат някакви фалшификации. Но ако отиде в Държавния архив, това означава, че всеки ще има достъп там и нека господин Василев знае, че извънпарламентарните партии ще направят на перушина тези книжа.

Мисля, че е най-добре така, както е в предложението - да си бъдат в архи-ва на парламента. Няма да има фалшификации, господа. Няма да има.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Праматарски има ду-мата.

АЛЕКСАНДЪР ПРАМАТАРСКИ: Правя процедурно предложение да прекратим с дебатите и да преминем към гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Джеров, имате думата.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Уважаеми колеги, по текста различие няма. Последното пороци дискусии - къде да бъдат предадени изборните материали. Има три предложени възможности, три хипотези.

Едното е да се съхраняват в Конституционния съд. Не мога да се съглася с това, тъй като в Конституционния съд не могат да бъдат предадени по една обективна причина: Конституционният съд няма архив и няма да има архив. Вън от това ние насила не можем да му сложим в архива нещо, което той не е поискал. Конституционният съд е над всички, над Народното събрание и ако на него му трябва нещо, което да бъде свързано с разглеждане на спорове, той ще го изиска. Но ние не можем да му вкараме в архива нещо, което той не е поискал.

Втората хипотеза - в Централния държавен архив. Бяха изложени съображения, които приемам.

Предлагам без никаква промяна в чл. 89а на финала "в архива на Народното събрание". Това ще бъде най-правилното, тук му е мястото и поради това предлагам да се обединим около тази редакция.

Ще ви прочета целия член, за да нямаме различия. "Чл. 89а, ал. 1. Централната изборителна комисия публикува в "Държавен вестник" изборните резултати непосредствено след обявяването им, включително и резултатите от гласуването по изборителните секции за цялата страна.

Ал. 2. След приключването на изборите и решаването на споровете по тях Централната изборителна комисия предава изборните материали в архива на Народното събрание."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля гласувайте така прочетения текст.

С 220 за, 7 против и 9 въздържали се - предложеният текст на чл. 89а с ал. 1 и 2 се приема.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Следващото по реда на поставяне за нов член е предложението, което беше направено от нашата колежка Мариела Митева. Чл. 89, не го определям като цифра, защото вече не знам кой текст къде ще бъде поставен. Тя предлага пет алинеи, моля да ги изслушате, защото според мен е основателно да бъде прието.

"Ал. 1. Когато в гласуването за избор на кмет са участвали по-малко от половината от изборителите в съответния район, общинската изборителна комисия насрочва нов избор в срок от една седмица в неработен ден.

Ал. 2. Общинската изборителна комисия насрочва новия избор с решение, което се обявява.

Ал. 3. В новия избор се допуска издигането на нови кандидати.

Ал. 4. При провеждането на този избор се прилагат правилата на ал. 2, 3, 4 и 5 на предходния член.

Ал. 5. Ако и в този избор са участвали по-малко от половината избиратели в съответния район, за избран се смята кандидатът, получил най-много гласове."

Това е предложението, което моля да бъде обсъдено и гласувано.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Заповядайте, господин Праматарски.

АЛЕКСАНДЪР ПРАМАТАРСКИ: Аз съм съгласен с предложението, което прави госпожа Митева, но съм против ал. 3 и тази нейна редакция, в която се казва, че в новия избор се допуска издигането на нови кандидати. Аргументите ми са следните. Ако се допусне издигане на нови кандидати, то всички тези срокове, които ние току-що гласувахме в закона, просто е невъзможно да бъдат спазени. Това е едно дерогирание на този общ принцип, който сме приели.

Затова предлагам ал. 3 да отпадне и съответно в ал. 4 да се извърши преномерацията.

Освен това не зная, господин Джеров, дали с текста на чл. 89а, който приехме току-що, не би следвало да се извърши корекция в ал. 4, последните две думи "по предходния член", защото предходният член в случая става чл. 89а. Това с номерацията е важно. Ако е необходимо, може да се каже, че е по чл. 89, без 89а.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Джеров, Вашето отношение по направеното предложение?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Две са предложенията на колежата Праматарски. Едното е ал. 3 да отпадне, аз съм съгласен с това и в такъв случай ал. 4 и 5 ще станат 3 и 4.

По отношение на препращането, мисля, че имате доверие на нашата комисия, че няма да допуснем грешка. В момента не мога да кажа нито че е правилно по предходен член, нито чл. 89. Разбира се, след като бъдат гласувани всички членове, ще ги подредим така, както трябва и както е било досега, ще направим съответно перфектни препращания.

В този случай моля да бъде гласуван чл. 89 с ал. 1, 2, 4 и 5, отпада 3 и всички други стават съответно подредени.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: И така, гласуваме с условен номер 89 с четири алинеи. Моля ви се, гласувайте.

С 218 за, 10 против, 4 въздържаха се този чл. 89 с четирите алинеи се приема.

По-нататък, господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Още нещо. Господин Аврамов поддържа своето предложение, което вчера беше поставено от него, но аз в момента не мога да си припомня какво беше решението или становището на народните представители. Много моля съвместно, с ваша помощ да видим дали не е решен или трябва да бъде отново разгледан въпросът. Господин Георги Аврамов поддържа своето искане да се гласува чл. 58а, пак условно номериран така: "Ал. 1. Главният редактор (издателят) е длъжен в срок от 24 часа след получаването на всекидневниците, в следващия брой за периодичните издания да публикува отговор на всеки поименно споменат или посочен кандидат.

Ал. 2. Отговорът е безплатен и не може да надвишава обема на материала, на който се отговаря.

Ал. 3. Това отпечатване става на същото място и със същия шрифт."

Това е предложението, което господин Аврамов поддържа и помоли да се постави на разглеждане, респективно на гласуване. (*Гласове от залата: "Да гласуваме".*)

Ако сте сигурни, че няма решение, моля да бъде поставено на разглеждане и гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Манолов.

ВЛАДИМИР МАНОЛОВ: Аз мисля, че ние вече отхвърлихме това предложение на господин Аврамов с гласуване, но във всички случаи на господин Аврамов дори и от тази трибуна, после и в един допълнителен разговор му бе разяснено допълнително добре тази проблематика, тъй като отношенията автор-засегнат с публикацията читател, не са проблем на изданието и не могат да бъдат регламентирани по този начин в един законов текст. Това може да стане евентуално, ако някой се чувства обиден, като се обърне към съда. Това е нормалната процедура. И господин Аврамов не можа да предложи аргументи в защита на своята теза.

ГЕОРГИ АВРАМОВ (от място): Не е вярно!

ВЛАДИМИР МАНОЛОВ: Точно така е.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата госпожа Йовкова.

САВКА ЙОВКОВА: Аз също защитих тази теза с достатъчно аргументи. Нашата протекска така: текстът, който се предложи за решение, не беше перфектен и се постави задача на Законодателната комисия съвместно с вносителите да уточни текста. Решение не е взето и аз правя предложение да гласуваме този текст.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Госпожица Русева има думата.

ЗЛАТКА РУСЕВА: Уважаеми колеги, оказва се, че Законодателната комисия няма становище по този въпрос. Току-що говорих с господин Джеров. Виж-

те какво, въпросът не е толкова прост, както изглежда, защото по отношение на Закона за печата - дали трябва да има Закон за печата или не трябва да има, дали това ще произтича от Конституцията или не, тази материя може и там да бъде уредена, но не и в Избирателния закон. Аз съм против да се поставя на гласуване нещо, което вие самите с нашата воля сте казали, че трябва да мине през Законодателната комисия и да бъде уточнено. Това не е свършено. Какво? Връщаме се на изходната точка от понеделник?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Неделчев.

МИХАИЛ НЕДЕЛЧЕВ: Уважаеми господин председател, искам да обърна внимание върху изключително непрецизната формулировка на този текст, който ни се предлага. Тук е казано например "в следващия брой за периодичните издания", като е добавено към всекидневниците. Всекидневниците също така са периодични издания. Освен това е казано "отговорът е безплатен". В какъв смисъл е безплатен отговорът? Може би той ще получи хонорар и това също са платени взаимоотношения. Може би ще получи хонорар този, който отговаря. В какъв смисъл е безплатно, кой не го плаща?

След това. "Да публикува отговор на всеки поименно споменат или посочен кандидат". В какъв смисъл "посочен"? Какво значи това поименно споменат и посочен като формулировки? Аз смятам, че текстът е напълно несъстоятелен и предлагам и без това твърде раздутият като обем закон да не се натоварва с каквито и да е нови неща, които на всичкото отгоре слагат някакви забранителни норми, които са твърде непрецизно формулирани.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Слабаков има думата.

ПЕТЪР СЛАБАКОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми народни представители! Мога да ви кажа, че преди 10 ноември ние няхахме право въобще нито да напишем до преса, нито да се изкажем по радиото или по телевизията. И сега също нямаме това право. Ако някой от нас бъде обиден и то в момента, или някой наш колега, значи той не може да се защити в тези рамки, в тези 50 дни примерно преди изборите.

Аз искам да попитам: Вие, които сте против това, ако бъдете обидени и то несправедливо и искате да отговорите, защо толкова настоявате, за да не се отговаря? На кого пречи? Можете ли да ми обясните? Разбира се, че трябва да бъде разрешено и в пресата, и по радиото, и по телевизията.

Примерно аз искам да изляза от февруари миналата година, тогава ме пусяха и то между капките, ставаше въпрос за детските храни, за хумана, и то гратис, нелегално ме снимаша в едно мазе, за да могат да излязат тези неща. Какво, и сега ли така да се крия?

Въобще аз никога не съм обръщал внимание, когато са ме нападали. Но има колеги, които искат да отговорят. И те имат право на това нещо. Нека да се гласува!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Огойски.

ПЕТКО ОГОЙСКИ: Втори път ставам да взема думата по този въпрос. Моля да се забележи, че има хора, които смятат, че точно те се отбраняват с това, да няма право човекът да отговори. Може ли изборите, дето за седмица ще те охулят, ти да давали в съда и да чакаш след месеци какво ще се реши?

Имах случаи да пострадам и преди 10 ноември, съден съм за литература, която възхвалява демокрацията. Но ме осъдиха, че е пораженска и не знам какво си. И след 10 ноември, между 10 и 17 юни миналата година при изборите ме изкараха какво ли не. За седмица как да им отговориш?! Нито имаше регламент, закон да поискаме това.

Сега ми е чудно, защо едни защитават като че ли правото си да нападнат другите, а другите да нямат право да се отбраняват! Нали всички общо сме заинтересовани да бъде защитен човекът. Печатът е оръжие и на всеки, на когото е дадено оръжие, има регламент кога да го употребява?! Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Неделчев.

МИХАИЛ НЕДЕЛЧЕВ: Господин Огойски, защитаваме правата на свободната преса, а не правата на този, който е засегнат, свободната преса! Свободата на словото защитаваме, господа! Свободата на словото защитаваме, а не вашата свобода! Вашата свобода не ме интересува! *(Цялата зала протестира)*

ПЕТЪР СЛАБАКОВ: Правото на пресата! А правото на личността къде остава? А моето право къде остава? Недей така! Не знам кой е така! *(Прави жест с дясната ръка. Ръкопляскания от двете страни на залата).*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата госпожа Ананиева.

НОРА АНАНИЕВА: Уважаеми колеги, аз бих се присъединила към патоса на господин Слабаков, тъй като е крайно неуместно да се воюва тук от тази трибуна по същество срещу един текст, който е решен в закона. Аз ще ви го цитирам. Един закон, който може да не е влязъл дълноценно в сила на по-предидните времена, но има място сега. Аз ще ви го цитирам. Чл. 12 на съответния указ, който господин Вълканов спомена миналия път, ал. 3: "Когато се установи, че критичната публикация е основана на неверни данни, ръководителите на редакциите осигуряват своевременно публикуване или излъчване на опровержението чрез средството за масова информация, което е публикувало или излъчило". Това е текстът, който е действащ, не е отменен. Мисля, че в определен смисъл бихме могли да го възпроизведем в Избирателния закон.

Второ. Миналият път споменах, че кандидатите за народни представители, съветници и кметове придобиват едно ново качество. Тук става дума изобщо за засегнати лица. Ние вече гласувахме чл. 51, ал. 2, в която е записано: "От регистрирането до обявяването на резултатите от изборите, кандидатите за народни представители и застъпниците имат качеството на длъжностни лица по Наказателния кодекс", което на най-елементарен юридически език означава, че обвинението се поддържа от прокуратурата и не се водят лични съдебни процеси.

Поради това смятам, че в закона има място един такъв текст и един текст в административно-наказателните разпоредби на края на закона, с който да се определи санкцията за нарушение на тази разпоредба, която е действаща.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Марков.

ПЕТЪР МАРКОВ: Господин председател, дами и господа народни представители! Аз се изказах веднъж, сега ще ми позволите само още един аргумент. Действително това, което се иска, звучи много благовидно и много демократично, т.е. образно казано така, както говореха и колегите, ако бъдеш засегнат, ако бъдеш обиден, трябва да имаш време и да реагираш бързо и т.н.

Но така, както ми е гонднесен текстът от господин Аврамов, аз просто ще ви представя една хипотеза. В този материал поименно са упоменати над 10 души. Материалът е половин страница. Как тези поименно упоменати, та даже формулировката беше още по-особена, как на тях ще се даде същото място, на всеки поотделно и т.н. Какво би станало, ако някой обиди една определена партия? Всичките нейни членове ли ще имат право на отговор и докъде ще стигнем? (*Шум и протести в залата*)

Искам да кажа, че под благовиден предлог се създава една процедура, която ще накара вестниците да не пускат никакви критични материали срещу никого. Това е скрита форма на цензура, което вие искате да направите. Помислете много добре.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата за процедурен въпрос, господин Василев.

ЙОРДАН ВАСИЛЕВ: Благодаря ви, господин председателю. Колеги, смятам, че ние трябва да довършим Избирателния закон. Всички присамаме принципа на свобода на печата. Разясненията, които даде госпожа Ананиева, смятам, че са достатъчно убедителни за всички. Въпросът е уреден с вече влязал в действие указ, отдавна. Този принцип е приемлив, но не му е мястото в Закона за печата.

Предлагам да прекратим разискването, да чуем мнението на Законодателната комисия и да продължим нататък. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Ако не направим процедурно прекъсване, мога да ви дам листата на желаещите да се изкажат: това са Еске-нази, Праматарски, Даскалов, Арнаудов, Павлов, Вагенщайн, Конев, това са 12 души. Има процедурно предложение за прекъсване на разискванията.

Имате думата за процедурно изказване.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господа, остават броени часове, в които ще трябва да се реши ще има ли избори или не. Предлагам да прекъснем разискванията. Моля, господин председателю, това предложение да се подложи на гласуване и след това да продължим нашата работа текст по текст. Моля да се прекратят разискванията.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има две процедурни предложения по един въпрос. А вие трето процедурно предложение ли желаете да направите?

АЛЕКСАНДЪР ПРАМАТАРСКИ: Подкрепям процедурното предложение с едно малко допълнение. Наистина трябва да вървим напред по текстовете и затова предлагам този текст да бъде снет, да бъде дообсъден и след това да бъде подложен на гласуване.

ГЛАСОВЕ: А, не!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Мочуров, ако е процедурно вашето предложение, моля.

МИХАИЛ НЕДЕЛЧЕВ: Този текст е некомпетентен, формулировките му са абсолютно некомпетентни.

АТАНАС МОЧУРОВ: Възразявам срещу прекратяването на разискванията. Тук се поставя много важен принципен въпрос. Става дума, че на някои средства за масова информация ще бъде разрешено да клеветят хората и те, личностите, няма да имат право да се защитят. Защото едно е да наречем един човек глупак или говедо, да го обидиш, няма нужда да се възразява.

ГЛАС: Не е вярно това!

АТАНАС МОЧУРОВ: Господине, извинявайте, извинявайте! Но когато за дадена личност, кандидат за народен представител, или който и да е гражданин се твърди невярно нещо, той трябва да има право да възрази. Това е прието във всички цивилизовани страни. И нашите колеги отъясно, които искат да имат свобода на клеветата, да извиняват!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има направено процедурно предложение за прекратяване на разискванията. Моля да се гласува.

Със 187 за, 29 против и 7 въздържащи се, предложението за прекратяване на разискванията се приема.

Има думата господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Колеги, ще изразя своето лично мнение тук. С господин Трендафилов сме на единно становище. Да започнем от най-далечното предложение. Това е текст, който е негоден да стане като правна норма. И с оглед на съдържанието, и с оглед на редакцията, на всичко.

Второ, госпожа Ананиева изтъкна едно много основателно правно съображение. Аз го подкрепям, това е така, въпросът е уреден.

И на трето място, тук ли трябва да уреждаме такива въпроси? Не е въпрос за демокрация, не е въпрос за опазване правата на гражданите. Има Наказателен кодекс, който създава правата на защита.

При това положение моето лично мнение е, че този текст не може да бъде възприет като норма в закона.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има двама души, които поискаха думата по същество, извън въпроса за уточнение.

Имате думата.

РУМЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин председателстващ. Искам да се съгласите, че това предложение трябва да го приемем и да го внесем в този закон като правомерно, тъй като липсват каквито и да е разпоредби, задължаващи печатните органи и средствата за масова информация да публикуват отговори на засегнатите. Става дума само за това да се публикува възразението. А съвсем отделна е съдебната отговорност, която всеки засегнат има право да търси по съдебен ред. Но трябва да направите разлика между съдебна отговорност и правото да се иска да се публикува възразението. Предложението е за това.

Едно уточнение, което искам да направя и да възразя на госпожа Ананиева. Указът, който тя цитира, вече не действа, тъй като този указ регламентира процедура, която е съвсем различна и се отнася за съвсем други случаи. За да ви припомня този указ ще ви кажа, че според него, когато се изпрати някакъв критичен материал до редакцията на някакъв вестник, този критичен сигнал се изпраща на ведомство, на министерство, на общински съвет, който в едно-месечен срок трябва да отговори, след което се назначава проверка по този сигнал. И едва тогава резултатите от тази проверка да се публикуват в печатното издание. Ако някой откаже да публикува, наистина е предвидена глоба, но актът и наказателното постановление, с което се налага тази глоба, се издават от Комитета за държавен и народен контрол, а този комитет, както знаете, вече го няма. Така че този указ въобще не действа и не бива да си мислите, че има някаква правна норма, която регламентира този въпрос.

Затова още едно допълнение. Искам да кажа, че този закон го правим само за тези избори. Той няма да действа след изборите. Той е временен.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Давам думата на съпредседателя на парламентарната група на СДС Стефан Савов.

СТЕФАН САВОВ: Тъй като се повдига тук един въпрос, който явно вълнува всички (*шум в залата, спорове в блока на опозицията*).

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ (звъни): Моля, има думата господин Савов.

СТЕФАН САВОВ: Тъй като се повдига един въпрос, който явно вълнува всички, и предполагам, че има за цел да се провежда една етична предизборна борба, аз нямам нищо против. Обаче ще ви прочета отново текста, който ни поставят за гласуване. Моля ви внимавайте: "Главният редактор (издателят) е длъжен в срок от 24 часа след получаването на всекидневниците (в следващия брой на периодичните издания) да публикува отговор на всеки поименно споменат или посочен кандидат".

Моля ви, защо не вникнете в текста и да видите каква парадоксална, просто бих казал глупост е: споменат или посочен кандидат. Не се казва дали е нападнат, дали е нападнат неправилно, неетично. Значи всеки, за когото се спомене или посочи в този вестник, ще има право да отговори. Или с други думи ние ще започнем да пишем в "Дума", а вие - в "Демокрация". И ще си сменяем ролите.

Тук има нещо, което няма нищо общо с едни норми на една етична предизборна борба. Моля ви, или да се уточнят нещата, или такъв общ и неprecizen текст не би трябвало да се гласува.

ДОКЛАДЧИК КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Уважаеми колеги, предлагам наистина да прекъснем дебатите по този текст и да минем нататък по текста на закона. В Преходните разпоредби да се преепрезира един текст с колегите журналисти и други специалисти в тази област и да се предложи за гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Аврамов, съгласен ли сте с това предложение?

Има думата по процедурен въпрос Любомир Иванов.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ (Зелена партия): Благодаря Ви, господин председател. Искам думата процедурно. Предложението на господин Аврамов може да бъде обсъдено по същество. Има, разбира се, доводи за и против. Аз имам силни съмнения доколко е целесъобразно да се намесваме в свободата на словото и печата по такъв начин, но друго е съображението ми, то наистина е процедурно и е следното. В крайна сметка имаме тук една Законодателна комисия, която трябва да преценява дали всякакви предложения, които са предста-

вени, макар и в писмен вид, макар и в последния момент, трябва да бъдат подлагани на гласуване. Ние не трябва всяко предложение по същество непременно да гласуваме, след като господин Джеров тук каза, че това е нещо, което той смята за неподходящо за гласуване. Оттук нататък за мен няма никакво място за спор. Ние просто трябва да минем по-нататък в закона, да не бавим нещата и да не поставяме под въпрос в крайна сметка изборната дата.

Тоест, аз съм против подлагането на това предложение на гласуване. Смятам, че трябва да вървим по-нататък по текста на закона.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Благодаря.

Господин Аврамов, искам като вносител да вземете отношение към предложението, което беше направено.

ГЕОРГИ АВРАМОВ: Благодаря, господин председател, уважаеми колеги! Това е изключително важен въпрос. Казаха се много неверни неща за съжаление и много верни. Това предложение се основава на законите на Франция, Германия, Италия, Испания и Съединените американски щати. В мене е френският закон, чета ви го целия текст, за да видите как е направено там. (*Възгласи от залата*) Законът е приет на 1 август 1986 година, само преди пет години.

"Директорът на изданието е задължен в срок до три дни след получаването да публикува отговорите на всяко поименно споменато или посочено лице в периодично, всекидневен издание или вестник. При отказ ще плати глоба в размер от 2500 до 5000 франка, без да се смятат другите щети и преследвания, на които може да стане предмет статията.

По време на цялата избирателна кампания срокът от три дни се ограничава за всекидневниците до 24 часа. Отговорът трябва да бъде предаден поне шест часа преди тиражирането на вестника, където трябва да излезе.

Ако така възложеното отпечатване не е направено, директорът на изданието подлежи на наказание с лишаване от свобода от три дни до три месеца и глоба до 15 000 франка. (*Възгласи от залата*) Присъдата за отпечатване получава давност след изтичане на една година."

Тук има нещо, което някои хора не искат да разберат. Това е право, а не цензура. Свободата на словото е за всички хора в тази страна. То е както за господин Александър Йорданов, така и за мен, така и за всеки.

Не оттеглям този текст, мястото му е тук и предлагам да се мине към гласуване. (*Ръкопляскания*)

АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ (от място): Моля ви, няма повече разисквания.

Има думата за процедурно предложение Александър Праматарски.

АЛЕКСАНДЪР ПРАМАТАРСКИ: Уважаеми господин председател! Преди малко направих процедурно предложение, което гласеше: текстът да бъде снет, да бъде преработен, ако трябва. Това предложение беше подкрепено от господин Трендафилов. Моля то също да бъде подложено на гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля господин Джеров и господин Трендафилов да дойдат тук, на трибуната. Пристъпваме към гласуване.

СТЕФАН СТОИЛОВ: Имам процедурно предложение. Господа, предлагам да гласуваме текста от френския закон, който е съгласен. (*Шум и оживление в залата, протести, частични ръкопляскания, размяна на реплики между депутати от Съюза на демократичните сили и Българската социалистическа партия*)

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Дами и господа, загубихме време по нещо, което не изискваше чак толкова време... (*Оживлението в залата продължава, председателят звъни и се опитва да възстанови спокойствието в залата*) Ще се надвикваме ли с вас или ще се държим като народни представители? При това положение предлагам да снемем от дневния ред тази разпоредба, евентуално да помислим по нея, въпреки че аз ви казах, че поддържам становището, което преди малко изразих пред вас и ако бихме могли да намерим някаква форма и да го поставим в Заключение и преходните разпоредби. Това е въпрос, който трябва да бъде обмислен и едва тогава бихме си позволили да предложим редакция.

ГЕОРГИ АВРАМОВ (от място): Да се гласува текстът!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Джеров, вносителят настоява да се гласува.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Ще се гласува, щом иска.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: При това положение, прочетете текста на вносителя, за да се гласува. Първото предложение по време, след това и другото предложение. (*Към Александър Праматарски*) Вие с Ваш вот сте решили да се гласува първо и второ, и то не да се спазва най-отдалечените. За съжаление го казвам и затова се получават редица бъркотии... (*Оживление в залата*)

Гласува се предложението на Аврамов.

АЛЕКСАНДЪР ПРАМАТАРСКИ (от място): А моето предложение защо не се гласува?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Да ви го прочета, за да знаем за какво гласуваме.

АЛЕКСАНДЪР ПРАМАТАРСКИ (от място, към председателя академик Николай Тодоров): На два пъти правя предложение.

РЕПЛИКА ОТ ЗАЛАТА: Стига пречи, бе!

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Член 58а, ал. 1 (така е посочен): "Главният редактор (издателят) е длъжен в срок от 24 часа след получаването на всекидневниците, а в следващия брой за периодичните издания да публикува отговор на всеки поименно споменат или посочен кандидат.

Ал. 2. Отговорът е безплатен и не може да надвишава обема на материала, на който се отговаря.

Ал. 3. Това отпечатване става на същото място и със същия шрифт." Това е предложението на господин Георги Аврамов.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да гласуваме!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, пристъпнете към гласуване на направения текст.

БОЙКО КОСТОВ: По принцип съм съгласен с предложението на господин Аврамов... *(Протести, шум в залата)* Момент, момент! Трябва да се свърши една малка редакционна работа, за да се свърже с чл. 58, ал. 1. Текстът иначе увисва, става безпредметен. Малка редакционна работа трябва да се свърши, за да се свърже с предшествувания текст.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Гласуваме в момента.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Не е сериозно, това е редакционна поправка, гласуваме. *(По време на гласуването към председателя на заседанието се приближава народният представител господин Александър Праматарски, който протестира, че не се подлага на гласуване неговото процедурно предложение)*

Със 188 за, против 30, въздържали се 14, предложението се приема. *(Частични ръкопляскания, които преминават в бурни, когато на светлинното табло се появява разбивка по парламентарни групи. Част от народните представители протестираат и оспорват резултата от гласуването)*

ГЕОРГИ ПЕТРОВ: Господин председател, протестирам поради това, че Вие не подлюжихте на гласуване предложението на народния представител господин Праматарски. Вие и вчера изключихте някои наши представители, в това число и мен, натискате бутона. Вие водите некомпетентно, според мен, това заседание. *(Възмущение сред мнозинството, частични ръкопляскания от опозицията)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ (звъни): Петров, моля да се приберете! Отнемам Ви думата!

ГЕОРГИ ПЕТРОВ: Нямате право!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имам

ГЕОРГИ ПЕТРОВ: Защо ми натискате копчето?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ (*звъни*): Ще го натискам! Моля Ви се, напуснете, седнете си на мястото! (*Спор между председателя Николай Тодоров и народния представител Георги Петров*)

РЕПЛИКА ОТ ЗАЛАТА: Той има право на обяснение на вот.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Той не каза, че има обяснение на вот, а че има процедурно предложение. Чакайте! Какво казахте? (*Народният представител Георги Петров обяснява, но не се чува*)

МИХАИЛ НЕДЕЛЧЕВ и ГЕОРГИ АВРАМОВ (*от място*): Нямаме право! Вие злоупотребявате!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Петров, няма да пререкавате! (*Звъни*) Господин Петров, седнете си на мястото! Комисията по етика! (*Ръкопляскания*)

Господин Джеров, имате думата.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Нека да продължим нашата работа. (*Коментарите около спора продължават, шум и оживление в залата*)

Можем ли да продължим нашата работа?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Имам право да ви кажа, че когато се гласуват текстове трябва да се мисли повече! (*Възгласи на депутати, частични ръкопляскания*) Нека после да не ни бъде неудобно.

Глава десета - ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПЪЛНОМОЩИЯ.

"Чл. 94. При предсрочно прекратяване на пълномощията на народен представител или избирането му за министър Централната избирателна комисия обявява за народен представител следващия в съответната листа кандидат."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Венцислав Бъчваров.

ВЕНЦИСЛАВ БЪЧВАРОВ: Аз се учудвам, защото бях внесъл при първо четене едно предложение точно по този член и искам да обърна внимание на народните представители върху следното обстоятелство. Тъй като вече за второ четене е предложено текстът на член 94 да бъде в една алинея, моето предложение е да се раздели на две алинеи. Първата алинея да гласи... (*Шум и оживление в залата*) Уважаеми народни представители, много ви моля, внимавайте, тук става дума за нещо много важно: "При предсрочно прекратяване на пълномощията на народен представител Централната избирателна комисия обявява за народен представител следващия в съответната листа кандидат." Това е текстът на първа алинея.

Втова алинея трябва да се отнася до евентуалното избиране на народен представител за министър. Това е свършено друга хипотеза.

Госпожи и господа народни представители, бъдещият кабинет може да трае и три месеца, той да падне от власт и да се състави нов кабинет. Народният представител, който е бил избран за министър, следва логически да се върне на мястото си като депутат в Народното събрание. Такава хипотеза тук не се предвижда и затова аз предлагам втора алинея, която да гласи така: "При избиране на народен представител за министър Централната изборителна комисия обявява за народен представител не следващия в съответната листа кандидат, а например посочен като подгласник в централната изборителна листа." Разликата между кандидат за народен представител и подгласник е такава, че подгласникът, след като се прекратят пълномощията на министъра, той се оттегля от поста депутат, защото, представете си, че някой от вас бъде избран за депутат - по какъв начин той ще освободи мястото си на министър?

Моля това нещо да бъде коригирано още сега, да не направим тази груба грешка.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Предадохте ли си текста писмено, господин Бъчваров?

ВЕНЦИСЛАВ БЪЧВАРОВ: Да.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Бойко Димитров.

БОЙКО ДИМИТРОВ: Господин председателю, госпожи и господа народни представители! В духа на призива на господин Александър Джеров да мислим за това, което гласуваме, искам да подкрепя реда на мислене на преждеговорившия. Със сегашния текст на чл. 94 така, както е записан, ние влизаме в противоречие с конституционния текст или създаваме във всеки случай възможност за колизия, тъй като в чл. 94 се визират две хипотези.

Първата хипотеза е прекратяване на пълномощията на народен представител и тогава заместването му от следващия по листата до края на мандата, очевидно не поражда никакви проблеми. Но когато народен представител е избран за министър, съгласно текста на Конституцията неговите пълномощия не се прекратяват, а се прекъсват. Презумпцията е, че това е за времето, през което той е министър. След прекратяване на изпълнението на функциите министър очевидно тези правомощия се възстановяват, това е също презумпцията, която може да се извлече от конституционния текст и очевидно законопроектът трябва да предвижда процедура за уреждане на този въпрос.

Аз не си спомням, струва ми се, че ние не приехме досега института на подгласници.

Аз бих предложил един друг вариант, една редакция, която също не е перфектна и която би могла да породя също проблеми. Конкретното ми предло-

жение е чл. 94 да се раздели на две алинеи, като сегашният текст стане ал. 1 и се добави ал. 2 "Пълномощия на народен представител, който замества избрания за министър по реда на предходната алинея, се прекратяват при прекратяване на пълномощията на съответния министър". От юридическа гледна точка текстът не е перфектен, но при една по-добра редакция би могло да се намери решение.

Ползвам се от факта, че съм на трибуната, тъй като аз исках няколко пъти думата, за да се изкажа по процедурата при предишното гласуване, на предходния член, аз гласувах "за" с разбирането, че самият текст има някои юридически несъвършенства. Но ние много пъти гласувахме текстове по принцип, които след това от гледна точка на тяхното съдържание бяха редактирани така, че да не поразят правни проблеми или проблеми по същество. С това подкрепих предходния текст при гласуването.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Бояджиев има думата.

ТОДОР БОЯДЖИЕВ: Господин председател, при обсъждането на чл. 41, ал. 5 аз предложих въвеждането на статута на подгласник. Имах предвид независимите депутати, но ето че при обсъждането на този член се вижда, че тази институция подгласник се налага не само в частния случай на независимите народни представители, а и в случаите, когато един народен представител, политически зависим или независим, бъде избран за министър и неговото място трябва да се заеме. Тогава връчих и текст на неномериран член с уговорката, че ще му търсим мястото евентуално по-нататък, за да развием хипотезата за подгласник. В случая при чл. 94 двамата колеги, които говориха преди мен, посочиха случаи на непълноти, но остава и трети случай на непълнота, освен ако Законодателната комисия е решила, че в следващото Народно събрание няма да има нито един независим депутат. Ако имаме един независим депутат, какво ще стане, ако той бъде избран за министър и ако по една или друга причина, съгласно Конституцията или предвидените в този закон условия, той прекрати пълномощията си или прекрати мандата си. Очевидно е, че трябва да търсим решението на тази хипотеза също тук в този член.

Аз предлагам за конкретния случай на независимите депутати към чл. 94 евентуално като ал. 3, тъй като вече има предложение за ал. 2, да се предвиди текст: "При отпадане на независим народен представител или прекратяване на пълномощията му при предвидените условия, Централната избирателна комисия обявява за народен представител неговия подгласник. В случай, че той също е бил избран, се провежда нов избор."

За да можем да приемем този текст, ще се наложи да се върнем буквално за 2 мин. към чл. 41, ал. 5 и да добавим само две думи: "независимият кандидат

участва с листа" и да добавим "в която се включва и подгласник". По този начин мисля, че наистина ще равнопоставим независимите и ще решим процедурно всички възможни възникващи случаи при отпадане на един или друг народен представител.

Последният ми аргумент. Мисля, че въпросът за подгласник на независимите и подгласник на партийните, в случай, че бъдат избрани за министри, може да ни помогне да намерим и компромисното решение по текста, който предизвика днес сутринта толкова много дебати и настоявания за прегласуване. Благодаря ви, господин председател.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата. Не виждам желани. Комисията да вземе отношение към направените предложения. Спокойно, формулирайте ги ясно.

Господин Захариев иска междувременно да каже нещо.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Дами и господа, докато комисията разработи нови казуси за закона искам да кажа няколко думи. Когато приехме на първо четене, аз развих една теза за мястото на независимите кандидати в нашия парламентарен живот. И тогава предложих, че независими кандидати при нас, на този етап, формирани така, както са в цивилизованите страни, не може да има. И затова предложих те да имат лобита към политическите партии. Ние фактически узаконихме тези лобита тази сутрин, когато приехме известен привилегирован статут, специален за независимите кандидати. Той се оказва, че зад себе си влече нови постановки, които трябва да създадем. При всички случаи мислям само за личностите, които ще бъдат издигнати като народни представители, и в същото време лъжем и заблуждаваме онзи човек, който ще даде доверието си да защитава интересите му онзи български гражданин, който ще бъде излъган под формата на личността на независим кандидат.

И аз мисля, че ще се явят още нови неща и условия около независимите и ние ще опорочим или по-скоро ще ограбим свободната мисъл и желание на отделния гражданин да изяви своята воля по този начин. Как може един подгласник ние да го поставяме наравно с един избран народен представител тогава, когато нашият гласоподавател дава за личността за народния представител гласа си, а не за подгласника.

При всички случаи за независимите кандидати тогава, когато бъдат създадени условия за отказ от депутатските места, те трябва да бъдат празни или евентуално само насрочване на нови избори по същия този закон на равна борба. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Трендафилов, имате думата.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Уважаеми колеги, ние, и двамата председатели, смятаме, че в предложението на господин Бъчваров има логика и заради това предлагаме следния текст: "Чл. 94, ал. 1. При предсрочно прекратяване на пълномощията на народен представител, Централната избирателна комисиция обявява за народен представител следващия в съответната листа кандидат.

Ал. 2. При избирането на народен представител за министър за времето, когато той изпълнява функциите на министър, се замества от следващия в централната избирателна листа кандидат"

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Ясно е.

ТОДОР БОЯДЖИЕВ: Отново остава без отговор въпросът какво ще стане, ако независим кандидат освободи мястото си.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Не можем да го кажем тук, защото независимият кандидат няма заместници. При това положение, след като целият закон дотук беше така, че независимият кандидат е сам за себе си, след него няма други, ние тук вече не можем да поставяме някакво изискване, което авансово не е поставяно. Няма такъв човек.

ТОДОР БОЯДЖИЕВ (от място): Тогава най-малкото трябва да се каже, че ще се проведат избори или да се каже, че мястото остава незаето.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Господин Бояджиев, това трябва да стане в другите части, сега вече ние сме в една финална част. С финалната част ние не можем да отменим това, което решихме.

ТОДОР БОЯДЖИЕВ: Напротив, господин Джеров, на нас ни предстои да гласуваме и случаите, в които ще има частични избори. Така че не сме минали тази материя. Най-малкото трябва да предвидим. Остава открит въпросът мястото ще се заеме ли, отново ли ще се провеждат избори в този избирателен район, където ще бъде избран независимият, ще се намали ли броят на депутатите в Народното събрание? Само да го кажем, да го запишем в закона или да предвидим, че ще има избори.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Росен Карадимов.

РОСЕН КАРАДИМОВ: Аз подкрепям тази последна алинея. Просто искам да ви припомня какви бяха мотивите избираният за министър народен представител да освобождава своето място. Всъщност тези мотиви са ясни. Но защо трябваше той да бъде заместван? Тук се изказаха предложения, когато гласувахме Конституцията, че може да се случи така, че една от политическите сили да има съвсем крехко мнозинство и формирайки кабинет, излъчвайки министрите, изведнъж да изпадне в малцинство. И поради тази причина беше

предвидено тези хора да бъдат заместени от хора в съответните листи или по определен от закона ред, както казва Конституцията.

При независимите кандидати нещата не са толкова фатални. Едва ли един или двама души или трима като независими кандидати всички ще бъдат избрани за министри. А дори и да бъдат избрани за министри, това по същество не променя съотношението на политическите сили в парламента. Така че това не е фатално. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Владимир Манолов.

ВЛАДИМИР МАНОЛОВ: Ще изкажа само едно съображение, уважаеми дами и господа. За мен е непонятно и се изправям пред абсурдната ситуация, ако този, който ще замести избрания за министър депутат, самият той бъде избран за министър, а на негово място по веригата се качва следващият. Това би могло да стигне до безкрайност, докато се стигне до обратната ситуация - тези, които са избрани за министри, да загубят местата за министри и да започнат да изтикват колегите си в обратна посока. Според мен това е абсолютно неприемливо и смешно положение, в което може да изпадне едно Народно събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Джеров, повторете още веднъж окончателно текста, за да пристъпим към гласуване.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Поддържам предложението на господин Трендафилов, като помолих само думата "правомощие" да бъде изменена и да се запише думата "пълномощията".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, пристъпете към гласуване на приложения текст с двете алинеи.

Техниката е блокирала и не може да се проведе гласуването.

Обявявам 30 минути почивка.

(След почивката)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ (звни): Господа, продължаваме заседанието. След приключване на обсъждането трябва да пристъпим към гласуване на чл. 94, ал. 1 и 2. Моля, гласувайте.

С 201 гласа за, 3 против и 3 въздържали се текстът се приема.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Следващият член, както е описан в Приложение N 4 под N 95: "Пълномощията на народен представител се прекратяват предсрочно при условията, посочени в чл. 72 от Конституцията".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Няма други предложения, гласуваме текста на чл. 95.

С 204 гласа за се приема чл. 95.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: "Чл. 96. Пълномощнически съветник или кмет се прекратяват предсрочно при: 1. Податка 2. Влизане в сила на присъда, с която е наложено наказание от свобода" за умишлено престъпление или когато изпълнението на то "лишаване от свобода" не е отложено.

3. Смърт.

4. Промяна на местожителството извън района, в който са избрани. Промяната на местожителството се установява от съответния общински съвет".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата, господин Стоянов.

СТОЯН СТОЯНОВ: Уважаеми дами и господа народни представители! Смятам, че в чл. 96 трябва да се добави още една нова точка в предвид на обстоятелството, че между този текст и текстът, който ще залегне в бъдещия Закон за местното самоуправление трябва да има определена синхронизация.

Предлагам т. 5: "При крайна невъзможност или системно неизпълнение на задълженията си за повече от една година".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля за отношение по този въпрос.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Приемам тази редакция.

КОСТАДИН ВЕЛКОВ: В текста е предвидено само за умишлени наказания, за "лишаване от свобода", а лишаването от свобода може да бъде по непредпазливи деяния. Така беше прочетено.

АСЕН ЗЛАТЕВ: Господин председател, предлагам две корекции в чл. 96. По ал. 2 съм съгласувал с господин Джеров и съм предал следния текст: "Влизане в сила на присъда, с която е наложено наказание "лишаване от свобода" за умишлено престъпление да няма "или", а да се запише съюзът "и", когато изпълнението на това наказание не е отложено". Това е една и съща хипотеза и по-перфектно е да се запише "и когато изпълнението на това наказание не е отложено".

Второ. Ал. 4 да стане по номер ал. 3, след това да следва ал. 4 като причина за прекратяване на пълномощията "смърт".

Предлагам новата алинея, която също сме съгласували с господин Джеров: "Чл. 96, ал. 5. Обективна невъзможност, не позволяваща изпълнение на задълженията за продължително време" или "при крайна невъзможност". Има се предвид тежко заболяване или друга обективна крайна невъзможност.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля за отношение по направените предложения и предложения за гласуване.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Приемам формулировката: "при крайна невъзможност или системно неизпълнение на задълженията си за повече от една година". Последната алинея да бъде "смърт".

ВЛАДИСЛАВ ДАСКАЛОВ: Господин председателю, госпожи и господа! Смятам, че така предложената от комисията точка по реда на чл. 96 е перфектна, тъй като с това "или" се касае за престъпления от частен характер, при които наказанието "лишаване от свобода" не е отложено. Това се има предвид. В такъв случай би трябвало да остане съюзът "или".

ГЛАС: Защо "или"?

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Защото може да не е умишлено извършено престъплението, но да е в затвора. Може да е извършено непредпазливо, но е в затвора. "Смърт" да бъде последна точка.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Правилно е точките да бъдат допълнени с една допълнителна точка със съдържание: "при крайна невъзможност или системно неизпълнение на задълженията си за повече от една година". Това е едно специфично основание за прекратяване на пълномощията, още повече, че уточняването за повече от една година показва действително трайната невъзможност.

Предлагам да гласуваме чл. 96 с допълнителна точка, както я продикувах преди малко, без никакви други промени.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Пристъпваме към гласуване на чл. 96, предложен от комисията с допълнителна ал. 5, чийто текст чухте. Моля, гласувайте.

С 210 гласа за, 1 против и 5 въздържали се текстът се приема.

Моля, продължете със следващия член.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Следващият чл. 97 с оглед гласуваното преди малко трябваше да претърпи изменение. Затова ще направя следното уточняване. Предлагам чл. 97 да получи следната редакция: "При отпадане на общински съветник общинската избирателна комисия обявява за общински съветник следващия в листата".

Окончателно предлагам следната редакция след две съвсем обосновани промени, защото и заглавието на главата е такова: "При прекратяване на пълномощията на общински съветник общинската избирателна комисия обявява следващия в листата".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте така предложения текст.

С 221 гласа за, нито един против и 3 въздържали се се приема текстът на чл. 97.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Следва глава 11 със заглавие "Частични избори". Чл. 98 с две алинеи:

"Чл. 98, ал. 1. Когато се освободи място на кмет общинската избирателна комисия в едномесечен срок насрочва нов избор. Ал. 2. В случаите на ал. 1 избор не се произвежда, ако срокът на освободения мандат е по-малък от 6 месеца."

Това е предложението за чл. 98 с две алинеи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Няма предложения, моля пристъпете към гласуване на чл. 98.

При 215 гласували за, 2 против и 5 въздържали се, чл. 98 се приема.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Следва чл. 99:

"Чл. 99. Частичните избори за кметове се произвеждат по общия ред при спазване разпоредбите на този закон и при следните отклонения:

1. Изборът се насрочва не по-късно от един месец от изборния ден.
2. Избирателните списъци се обявяват най-късно 20 дни преди изборния ден.
3. Кандидатите се регистрират в срок от 15 дни и се обявяват най-късно 10 дни преди изборния ден.
4. Избирателните секции се образуват най-късно 25 дни преди изборния ден. За същия срок се образуват и секционните избирателни комисии.
5. Гласуването може да приключи и преди 19 часа, ако са се явили и гласували всички избиратели."

Това е съдържанието на чл. 99.

ВЕЛИКО ВЪЛКАНОВ (от място): Да остане "ако са гласували всички избиратели", да се заличи "явили".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля пристъпете към гласуване на чл. 99.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Краят да стане "ако са гласували всички избиратели".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: При 223 гласували за, няма против и 6 въздържали се, чл. 99 се приема.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Следващата глава: "Административно-наказателни разпоредби".

"Чл. 100, ал. 1. Който наруши разпоредбите по този закон се наказва с глоба от 50 до 500 лева, ако извършеното деяние не съставлява престъпление.

Ал. 2. За нарушение по чл. 68, ал. 2 и чл. 80, ал. 5 глобата е в размер от 500 до 2000 лева, ако извършеното не съставлява престъпление.

Ал. 3. Длъжностно лице по смисъла на този закон, което умишлено извърши нарушение по ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 1000 лева, а по ал. 2 - от 1000 до 3000 лева, ако нарушението не съставлява престъпление.

Чл. 101, ал. 1. Актовете за констатиране административни нарушения се съставят от председателите на общинските и районните изборителни комисии.

Ал. 2. Наказателните постановления се издават от председателите на временните изпълнителни комитети и подлежат на обжалване по реда на Закона за административните нарушения и наказания."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Георгиев.

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ: Благодаря, господин председател. Уважаеми колеги! Онзи ден загубихме много време да обсъждаме дали трябва да си боядисваме палеца и т. н., с оглед да предотвратим повторно гласуване.

Предлагам към този член на закона да се прибави една четвърта алинея, в която да се казва изрично, че който гласува без да има право или гласува повече от един път, се наказва с еди-какво си. Да се знае, че който гласува втори път или без да има право с какво се наказва.

Благодаря.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ (от място): Има го в наказателното право. То е нарушение на Наказателния кодекс.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата.

РУМЯНА НИКОЛОВА: Предложението ми, уважаеми господа, е към чл. 101 от настоящия закон. Гласувахме чл. 59 или 58а във връзка с публикуването на възраженията от засегнати кандидати за депутати и за общински съветници. Актовете за констатиране нарушения по този текст да се съставят от Централната изборителна комисия. Няма възможност тези актове и наказателни постановления да се съставят от председателите на общинските и районните изборителни комисии. Това да прави Централната изборителна комисия.

Освен това смятам, че глобите, които са предвидени в чл. 100 са много ниски - 50 лв., това е съвсем нисък размер. Предлагам глобата да бъде в размер от 500 до 1000 лева.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Кой друг желае думата?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Преди да гласуваме да чуем промените, които се приемат и които се отхвърлят.

Има думата господин Даскалов.

ВЛАДИСЛАВ ДАСКАЛОВ: Уважаеми господин председателю, госпожи и господа! Считам, че предложението, направено от колежката преди мен - Централната изборителна комисия да съставя и издава наказателни постановления

ния, е неособосновано във връзка с института и статута на Централната избирателна комисия.

Органите, които издават наказателни постановления, това са общинските съвети, това са административни органи. И по Закона за административното производство, именно такива органи издават наказателни постановления.

Централната избирателна комисия има своеобразен статут, нейната роля е друга и не можем да я оторизираме с правата да съставя такива актове, нещо, което ще противоречи на нейния статут.

Затова съвсем правилно е предвидено в ал. 2 наказателните постановления да се издават от председателите на общинските изпълнителни комитети, които са и органите на съответната власт.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Ако ми разрешите да минем към приключване на тези два текста.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Александър Йорданов поиска думата. *(Възгласи на неодобрение в залата)*

АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Уважаеми господин председател, дами и господа! Аз намирам за напълно абсурдни членовете в раздел "Административно-наказателни разпоредби". Смятам, че в Избирателния закон такива разпоредби не трябва да има и нещо повече - ако събранието приеме, че трябва да има такива разпоредби, предлагам чл. 100, ал. 4 или, ако искате, чл. 100, ал. 1 (нова алинея), или поправяне на цифрите в ал. 1, който тогава да гласи така: "Който наруши разпоредбите по този закон, се наказва с глоба от 5000 до 50 хил. лева" - тоест, трябва да сложим висока, огромна глоба, за да предотвратим всеки от престъплението. Детето, което например реши да скъса един плакат на една ограда, или залепи плакат на някаква ограда без да иска, да знае, че трябва да плаща 50 хил. лева... *(Оживление в залата)*

Казвам всичко това, за да ви обърна внимание, че тези административно-наказателни разпоредби са абсурдни. Ако вие приемете абсурда, нека тогава да сложим наказание 100 хил. лева.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Илиев.

РОСЕН ИЛИЕВ: Една реплика към господин Йорданов.

Господин Йорданов, всички онези хора, които ще бъдат в секционните комисии, в общинските, в районните - ако им сложим 50 хил. лева и те го прочетат, аз се съмнявам, че те ще се съгласят да участвуват в изборите и не мисля, че ще провеждаме изборите ние, тук. Около 200 хил. души в тази страна ще провеждат избори. Даже аз мисля, че тези суми, които са заложили, са големи. Това са хора, които няма да искат да участвуват като длъжностни лица, ако им сложите 50 хил. лева глоба.

СТОЯН СТОЯНОВ: Реплика към господин Йорданов.

Господин Йорданов, по отношение на децата, както се изразихте Вие, или непълнолетните български граждани, трябва да Ви уведомя, че те до определена възраст -- 14-годишна - не носят административна и наказателна отговорност, а след това този вид отговорност се заменя с наказанието "обществено порицание".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Няма повече становища. Господин Джеров, вземете отношение към направените предложения.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: По чл. 100 и чл. 101.

По чл. 100 правилно беше отбелязано редакционно, че сме пропуснали втората част от изречението. Чл. 100, изречение второ: "Ако извършеното деяние не съставлява престъпление..." Трябва да бъде: "Ако извършеното деяние не съставлява престъпление".

Господин Йорданов предлага в ал. 1 глобата да бъде не както предлагаме - от 50 до 500 лв., което поддържам, а да бъде от 5000 до 50 хил. лева.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има и друго предложение - от 500 до 1000.

РЕПЛИКА ОТ ЗАЛАТА: Хората ще ви слушват, а вие ще ги глобявате. Това е нахалство! Засрамете се.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Ако започнем да спорим по сумите, ще се затрудним. По чл. 101 има предложение от колежката Николова. Първото предложение беше актовете да бъдат съставяни от Централната избирателна комисия. Разбира се, колективен орган не може да съставя актовете. Току-що получих от нея писмено предложение за нарушение по чл. 58а - наказанието е глоба от 500 до 1000 лева. В този случай актовете се съставят от председателя на Централната избирателна комисия, а наказателните постановления се издават от председателя на Столичния народен съвет. *(Към докладчика се приближава народната представителка госпожа Румяна Николова, която уточнява предложението си. В консултацията се включва и господин Кръстю Трендафилов.)*

Нека да не разграничаваме отделните възможности, а да оставим чл. 101, както го предложих: "Актовете се съставят от председателите на общинските и районни избирателни комисии."

Моля чл. 100 и 101 да бъдат гласувани така, както съм ги предложил. Пак подчертавам, че господин Александър Йорданов предлага самостоятелно глобата по ал. 1 на чл. 100 да бъде от 5000 до 50 хил. Моля да се гласуват чл. 100 и 101, както предложих, след което евентуално би могло да бъде подложено на гласуване предложението на господин Йорданов.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: И така, пристъпваме към гласуване на чл. 100 с трите алинеи и чл. 101, както са предложени от комисията.

Със 199 за, 21 против и 6 въздържали се чл. 100 и чл. 101 се приемат.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Минаваме към Преходни и заключителни разпоредби. Господин Жан Виденов искаше да предложи # 1.

ЖАН ВИДЕНОВ (от място): Нека първо да гласуваме заглавието и след това.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Аз смятам, че по заглавието нямаме различия - всеки закон има Преходни и заключителни разпоредби.

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ (от място): Настоявам да се гласува моето предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Георгиев, какво искате, аз не мога да разбера?

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ: Защо не се гласува моето предложение?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Прави се предложение от колежата да има и други наказателни разпоредби. Нека да имаме предвид едно: Наказателният кодекс съдържа съответни разпоредби. Ние тук допълваме само два случая. Те не са само два, а малко повече, когато изрично казваме какво имаме предвид като административно-наказателна разпоредба.

Останалото, това, което е в Наказателния кодекс, не го променяме. То си остава в сила с елементите на фактическия състав и наказания.

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ: Колеги, най-големите разправии по изборите стават за двойно гласуване. Настоявам такъв текст да има в Избирателния закон.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ (от място): Това е нарушение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Какво значи "двойно гласуване"? Приключваме по този въпрос.

Пристъпваме към гласуване на названието на Преходните и заключителните разпоредби. Гласувайте названието.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ (от място): Юридически е абсурдно предложението. Защо ще го вадиш от текста?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Названието е "Преходни и допълнителни разпоредби".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Гласуваме названието. Моля, гласувайте!

С 210 за, 5 против, нито един въздържал се названието "Преходни и допълнителни разпоредби" се приема.

Има думата Жан Виденов.

ЖАН ВИДЕНОВ: Уважаеми господин председателю, уважаеми колеги народни представители! Вземам думата със силно чувство на неудобство, тъй като всички сме уморени, но съм длъжен да повдигна пред вас един проблем по вече гласувани текстове, който изникна при обсъждането на методиката за изчисляване на резултатите и който би могъл да бъде разрешен в Преходните и допълнителните разпоредби.

Става дума за вече гласувания член 88. В него записахме следното: "Всяка кандидатска листа получава места в общинския съвет пропорционално на подадените за нея действителни гласове в съответствие с метода "Д'онт". Проблемът е в това, че може да има и независими кандидати за общински съветници. По метода "Д'онт", на който сме се позовали в член 88, нищо не може да ни гарантира, че в община, особено в по-малка община, където хората се познават, един независим кандидат няма да получи повече от един мандат. Ако това се случи, не можем да намалим броя на членовете на общинския народен съвет, защото този брой е фиксиран в Закона за местните органи, който твърда ще гласуваме. Остава да приложим някаква особена методика, модификация на метода "Д'онт", с която да гарантираме един независим кандидат да получи само един мандат на общински съветник и останалите справедливо да се разпределят между участващите в изборите политически партии и коалиции.

Исходите, които предлагат специалистите, са два: или да допълним член 88, или в Преходните и допълнителните разпоредби да запишем, че прилагането на метода "Д'онт" по член 88 се извършва по специална инструкция на Централната избирателна комисия.

ВЛАДИМИР СОТИРОВ (от място): А може и да участва с два гласа в съвета.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Сотиров, Вие като математик не възразявате на казаното, нали? Това е общо мнение.

Моля да формулирате още един път предложения параграф, за да го подложим на гласуване. Доколкото разбирам, господин Виденов, Вие сте взели съгласието на Законодателната комисия.

ЖАН ВИДЕНОВ: Като параграф 1 в Преходните и допълнителните разпоредби, може да е и друг параграф, няма значение, предлагам да запишем: "Начинът на приложение на метода "Д'онт" по член 88 на този закон се определя със специална инструкция на Централната избирателна комисия."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Не среща възражения. Моля, гласувайте. Докато гласуването продължава, да чуем съображенията на господин Владислав Даскалов.

ВЛАДИСЛАВ ДАСКАЛОВ: Възражението ми е процедурно, тъй като ако си спомняте, ние се обединихме около предложението на госпожа Ананиева, че тази методика представлява предмет на настоящия закон.

ЖАН ВИДЕНОВ (от място): Това е за народните представители.

ВЛАДИСЛАВ ДАСКАЛОВ: А и за общинския. Не е същата, но все пак това е една методика, която нека да не избягваме вече приетия принцип и да намери място тук в закона. По същия начин аналогично да бъде разрешен и тук въпросът, нека да не даваме такава неограничена възможност на Централната избирателна комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Понеже цялата комисия го е уточнила, господин Даскалов, аз не виждам нещо неприятно в това. Моля, да се продължи гласуването.

Със 176 за, 34 против, 10 въздържали се, параграф първи или един от параграфите се приема така, както беше предложен.

По-нататък, господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Започнахме с Преходните и допълнителните разпоредби. Гласувахме един текст, да приемем, че той е параграф първи. В такъв случай параграф втори евентуално ще бъде предложеният параграф първи със следното съдържание: "Населените места по смисъла на този закон са селища, в които функционират кметства." Дължим това обяснение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Заповядайте, господин Велев.

ДИМИТЪР ВЕЛЕВ: Уважаеми колеги, предлагам досегашният параграф 1 да отпадне, тъй като той е много неточен. Ние казваме, че "населени места по смисъла на този закон са селища, в които функционират кметства", а в Закона за местното самоуправление ние ликвидирахме кметствата. Нека да си направим сметка какво представляваха кметствата досега. Това бяха по Закона за народните съвети органи на общинския народен съвет. Органи на общинския народен съвет, които се състоят от кмет и кметски съветници и секретар. Сега ние казваме, че това са населените места, където функционират кметства. Ами такива не функционират! Никъде няма да избираме кметски съветници, няма да даваме статут на понятието кметство - нито като административно-териториална единица, нито като орган на общинския съвет. Тогава защо трябва да записваме този парадокс? Според мен не е необходимо. Досега имаше кметства от няколко населени места. Кметството се състоеше от няколко по-малки населени места. Ние сега казваме, че населеното място е селище, където функционират кметства, а всъщност тях ги няма. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Нека да се произнесе господин Трендафилов като специалист по въпроса.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Аз много се извинявам, че не приемам това предложение на Димитър Велев. Вие знаете, че в тази зала тук коментирахме и навсякъде в този закон е записано, че се избират кметове в населените места, като под населено място се уточнихме, че ще разбираме сега функциониращите кметства като органи на управление. И заради това това пояснение тук е абсолютно необходимо.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Пристъпваме към гласуване на предложениия от комисията текст. Моля, гласувайте.

С 203 за, 4 против, 7 въздържали се, предложеният текст се приема.

По-нататък, господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Продължаваме с Преходните и допълнителните разпоредби. Параграф 2, който е написан в приложението, сега ще стане параграф 3: "1. Наблюдатели по смисъла на този закон са представителите на парламентите на страни, подписали Заключителния акт от Хелзинки, на парламентарната Асамблея на Съвета на Европа, Европейския парламент и други организации, имащи отношение към съблюдаване на правата на човека, които ще бъдат поканени чрез Министерството на външните работи.

2. Представителите на чуждестранни политически партии и движения, както и отделни личности, поканени от политически партии и коалиции, регистрирани за участие в изборите чрез Министерството на външните работи.

3. Упълномощени членове на българското сдружение "За честни избори" и Гражданска инициатива за свободни и демократични избори."

Това предлагаме като параграф 3 в Преходните и допълнителните разпоредби.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Иван Генов има думата.

ИВАН ГЕНОВ: Колеги, убеден съм, че всички политически сили в страната са заинтересувани от широко международно наблюдение като допълнителна гаранция за свободни, честни и законни избори. Освен това нашата страна като участник в Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа носи определени задължения съгласно документа по Копенхагенското съвещание от Конференцията по човешките измерения. Всички знаят, че тази седмица у нас пребивава и директорът на Бюрото за свободни избори - една нова структура в рамките на Хелзинкия процес, за която нашите избори ще бъдат своеобразен дебют.

Конкретно по параграф 3, който подкрепям, но съдновременно бих помолил Бюрото на Великото Народно събрание, или господин Джеров да даде някои разяснения и направи известни уточнения. По точка 1 и точка 2 формулировката за взаимна договореност предизвиква въпроси.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: То е прескочено.

ИВАН ГЕНОВ: Прескочено ли? Да, защото тогава не става ясно какво е това взаимна договореност. Очевидно, че това е прерогативът на Министерския съвет или на Великото Народно събрание, която се осъществява чрез Министерството на външните работи.

Второ, точка 1 касае международните наблюдатели по държавна и междудържавна линия. Затова би било коректно, където става дума "и други организации" да се каже и "и други правителствени организации".

Бих препоръчал началото на точка 1 да получи по-точен редакционен израз, който да съответства на европейската практика, а именно представителите на парламентите на страни - участнички в Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа... По-нататък продължава по текста. Вместо "подписали Заключителния акт от Хелзинки", защото като субект на международното право вече не съществува ГДР, Албания не се съобразява с тази формулировка и т.н.

И накрая, напомням, че по повод международните наблюдатели определени компетенции и роля играе Централната изборителна комисия. Това ние го фиксирахме в член 34, ал. 1, точка 7. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Христо Марков.

ХРИСТО МАРКОВ: Имам едно кратко предложение и настоявам да се гласува към параграф 3, точка 3 да придобие следния вид: "Упълномощени членове на българското сдружение "За честни избори", Гражданска инициатива за свободни и демократични избори и на синдикатите, ако изявят желание за това." (*Шум в залата*)

Господин председател, въпреки вълнението в залата, аз настоявам предложението ми да бъде подложено на гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Джеров, няма други желаещи. Имате думата.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Записах три предложения, ако съм пропуснал нещо, моля съответните колеги да репликират.

Има предложение вместо "страните, подписали Заключителния акт от Хелзинки", да се запише "участнички в Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа". Ако това е по-точно, разбира се може да се замени: "страните, подписали Заключителния акт от Хелзинки" с думите "участнички в Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа".

панието за сигурност и сътрудничество в Европа". По взаимна договореност не го включих, изключих го авансово.

В т. 1 не бих записал "правителствени организации", защото говорим за парламенти. А правителствените организации не са парламентарни. Или т.1 да остане така, както е предложена, със замяната на думите за Хелзинки.

Точка 2 остава така, както я докладвах.

Има допълнително предложение към т. 3. След като се поддържа, би трябвало да бъде гласувано, след като гласуваме предложеното от Законодателната комисия в т. 3.

При това положение моля да бъде поставен на гласуване # 3, с промяната в т. 1 както я докладвах, т. 2 остава, т. 3 остава, след което евентуално би могло да се гласува отделно допълнението и за синдикатите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Пристъпваме към гласуване на предложението на комисията с трите точки.

Моля, гласувайте за текста така, както е предложен. С 215 гласа за, 3 против и 3 въздържали се, текстът се приема.

Господин Джеров, моля да се гласува последното предложение.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Моля да бъде поставено на гласуване предложението т. 3 да бъде допълнена с думите: "и на синдикатите".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Леда Милева.

ЛЕДА МИЛЕВА: Господин председател, уважаеми колеги! Категорично възразявам срещу предложението към последната алинея да се добавят и синдикатите. Може би сте чули, че КНСБ се отказа от тази идея, подхвърлена от другата конфедерация и заяви, че са проверили и в цялата световна практика подобно нещо няма.

Моля да се приема това предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Василев.

ЙОРДАН ВАСИЛЕВ: Благодаря ви, господин председателю. Уважаеми колеги, аз разбирам, че естествено мнозинството в парламента ще взема решението и то ще понесе своята отговорност и не мога да разбера кой тук се страхува от синдикатите. (*Шум в залата*) Резултатът ще покаже, кой се бои от българските синдикати.

ГЛАСОВЕ: Е! У!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Воденичаров.

РУМЕН ВОДЕНИЧАРОВ: Уважаеми господа народни представители, след като единият синдикат се е отказал, ясно е, че става въпрос за КТ "Подкрепа". Вие знаете, че КТ "Подкрепа" е един от основателите на Съюза на де-

мократичните сили, т.е. той не може да бъде безпристрастна организация. А лично господин Тренчев тези дни във вестниците даде изявление, че той е идеологът за създаването на комитетите СДС в страната. Тоест той е тясно свързан със СДС-Национално движение.

Бих поставил под въпрос, тъй като в момента изобщо не го поставям, но бих поставил под въпрос едно такова участие на Конфедерацията на труда "Подкрепа" като гарант за изборите само при положение, че дотогава се даде ход на делото по опожаряването на Партийния дом. *(Ръкопляскания и одобрителни възгласи в залата)* Защото в противен случай се оказва, че действуваме точно според поговорката: "Крадецът вика: "Дръжте крадеца!". *(Ръкопляскания в блока на БСП)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, пристъпваме към гласуване.

ГЛАС ОТ БЛОКА НА БСП: И по партии да се посочат гласовете.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: С 50 гласа за, 181 против, 11 въздържаха се не се приема предложението.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да се посочат гласовете и по партии!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Илич Цветков за обяснение на вот.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Има право само на отрицателен вот.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Аз не обяснявам вот, господо, много ви моля, не бързайте като ... пред майка си!

Господин председател на Народното събрание, господо, дами народни представители! Извинявайте, но вашите крясъци могат да объркат човек.

В дискусиите на първо четене аз направих едно предложение, което смятам, че господин Джеров ще си го припомни. И аз искам отново да бъде въведено това предложение и съответно да се подложи и на гласуване. Предложението беше за срочнослужещите. Става въпрос за това, както знаете, че на миналите избори част от срочно служещите бяха пуснати в домашен отпуск на втория тур и те не можаха да гласуват. Именно затова аз предложих един текст, който гласеше в общи линии следното: "Срочнослужещите три дни преди и три дни след деня на изборите нямат право да бъдат в домашен отпуск".

ВЪЗГЛАСИ ОТ ЗАЛАТА: "Е! Е!"

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Аз не съм против отпуск на срочнослужещите. Въпросът е, че по време на изборите те трябва да бъдат пуснати точно в този ден, когато трябва да гласуват и то не в домашен отпуск, а да бъдат пуснати в гарнизон. Тоест да отидат да гласуват и да се върнат. След три дни те могат спокойно да отидат в домашен отпуск, защото ако, примерно, те бъдат пуснати в не-

деля, когато се гласува в гарнизон и от понеделник в домашен отпуск, те прос- то още в неделя могат да си заминат вкъщи. Това е моето предложение. Аз смятам, че е достатъчно разумно.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Има заповед на министъра да не бъдат в от- пуск и няма да се сменят наборите до приключването на изборите.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Дами и господа народни представители! Току-що ми обясниха, че това било решено със заповед. Ако смятате, че това може да се реши със заповед и тази заповед урежда всичко, аз съм напълно удовлетворен.

В такъв случай аз искам да предложа # 4 към Допълнителните разпоред- би и тъй като не съм юрист, ще помоля юристите да кажат дали тази материя има действително място в Допълнителните разпоредби или трябва да бъде ка- то някакъв нов допълнителен член към основния текст на закона. Става въ- прос за следното. То бе повдигнато от няколко народни представители тук.

Аз искам да припомня едни не много приятни спени, които се състояха в нашето Велико Народно събрание тогава, когато се наложи да се изваждат до- сиета и т.н. Предвид това тук се изказаха някои становища, които ми дават ос- нование и аз да направя това искане, да гласуваме или като член или като до- пълнителен параграф следния текст: "Ръководителите на политически органи- зации, издигащи кандидатури за народни представители имат право да се за- познаят с личните досиета и евентуалните оперативни разработки на подлежа- щите за регистрация кандидати за народни представители".

Дами и господа, предлагам текста в този вид, защото смятам, че вие всич- ки станяхте свидетели тук на някои машинации относно досиетата. Тоест бяха извадени досиета, по-скоро беше давана информация за досиета, за присъди и т.н., която информация впоследствие се оказа недостоверна. А ако някой се съмнява в това, аз искам да припомня едно заседание от 7 юни 1991 г., на кое- то заседание по повод едно...

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Цветков, ясно е вече предложението.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Много ви моля ...

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ (от място): Има регламент 3 мин.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Цветков, предложени- ето ви е направено като текст. Сега може да станат председателите на коми- сиите, да оспорват вашето изказване и да откриваме дебати по досиетата. А принципното...

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Аз чух тук известно съмнение преди текста, който се от- нася до евентуалните оперативни разработки.

Става въпрос за това, че включително и тук някои народни представители, включително ръководители на парламентарни групи, бяха подведени от недовестоверна информация и това лично е примерно госпожа Нора Ананиева, която аз смятам, че действително е била подведена от една недовестоверна информация, когато тя примерно обяви за човек с тежко криминално минало господин Пламен Симов. И както знаете, заключението на Комисията по парламентарна етика след това установи, че такова нещо няма. (*Бурни протести от мнозинството*).

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Цветков, много ви моля. Трите минути изтекоха.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Искам да добавя и примерно случая с господин Нуредин Мехмедов, за който господин беше обявен също, че има досие, но в края на краищата се оказа че това е чисто съвпадение на имената. (*Възгласи в залата*).

Затова аз смятам, че този текст трябва да бъде именно в този вид.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Добре, приет е. Дайте го в Законодателната комисия, за да го разгледаме. Предложението ви е уместно, дайте го да се види там в писмен вид.

Има думата Красимир Премянов.

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ: Колеги, аз няма да губя време в излагане на мотивите за предложението, което правя, ако това се наложи, ще го направя допълнително. Чета ви текстове за допълване на раздела "Преходни и допълнителни разпоредби".

Нов вариант за # 4, след като променихме последователността, гласувайки новия текст, който беше предложен:

"Параграф 4. Български граждани, които живеят повече от една година в чужбина, удостоверяват самоличността си със задграничен паспорт." Това е единият вариант на решението, което трябва да намерим тук, тъй като има издадени 1 млн. 500 х. задгранични паспорта. Господин Даскалов правилно повдигна този въпрос.

Или втори вариант на това решение: "Гласуване със задгранични паспорти се допуска само за избиратели, живели повече от една година извън страната. Проверката се извършва от секционната избирателна комисия по отметките в този паспорт."

Предложение за нов # 5:

"Параграф 5. Предвиденият в чл. 3, ал. 1 срок за адресна регистрация на кандидатите за кметове не се отнася за кандидатите народни представители

във Великото Народно събрание. Те се регистрират адресно в съответното населено място в срок от 30 дни преди деня на изборите."

И сега една реакция на въпрос, повдигнат от Министерството на отбраната. Нов # 6:

"Параграф 6, ал. 1. Срочнослужещите в Българската армия не могат да се кандидатира за народни представители, общински съветници и кметове. Ал. 2. Военнослужещите, извън посочените в предходната алинея, могат да се кандидатира за народни представители, общински съветници и кметове, като независими кандидати, самостоятелно, или в коалиция с партии."

Представям писмено предложенията, ако се наложи ще ги допълня с мотивите по тях.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Благой Дечев.

БЛАГОЙ ДЕЧЕВ: Уважаеми господин председателю, уважаеми колеги! По предложението на господин Премянов смятам, че вторият вариант е по-перфектен, той фактически разяснява това, което заложихме в правото на идентификация на всеки гласоподавател, че има право да гласува, като представя личния си паспорт или задграничния паспорт.

Предлагам в преходните алинеи да бъде този нов член и да гласи така: "Гласуване със задгранични паспорти се допуска за избиратели, живели постоянно повече от две години извън страната."

Казвам две, защо? Искам правилно да бъде разбран. Фактически от 1989 г., есента, започна масовото издаване на червени задгранични паспорти. Оттогава всеки български гражданин реално притежава два паспорта - един зелен, който е вътре за страната и червен, който е международен, за пътуване извън страната. Ние с вас, всички, имаме по три паспорта, които държим в джобовете си - един дипломатически, имате всички, и другите два.

Казвам нормално това, което е. Представете си следния вариант: Напускам страната в деня преди изборите, влизам през Русе, през моста, гласувам в Русе с червения си паспорт и пристигам в София и благополучно гласувам със зеления паспорт. Теоретически напълно е възможно.

Много моля това да се има предвид и да се приеме този вариант - живели постоянно повече от две години. Даваме възможност на тези граждани, които са живели преди това време в чужбина спокойно да дойдат и да гласуват с червения си паспорт.

Тези граждани нямат зелени паспорти.

Благодаря ви.

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ: Аз приемам да бъде изменен срокът от една на две години.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господа, струвами се, че независимо от това, че приехме основните положения, все едно не можем да приключим работата си изцяло тази вечер, тъй като се налага целият закон да бъде прегледан, за да няма никакъв пропуск и ако има такъв пропуск да може да се допълни. Още повече утре Законодателната комисия, или поне ръководството да има възможност да направи евентуални допълнения. При това изборната аритметика, доколкото разбирам, е стигнала почти докрай, но утре ще може да се внесе. Не зная дали сме в състояние, аз лично не смея да настоявам, тези предложения, които се направиха да обсъждаме сега ад хок. Нека да дадем възможност на комисията да ги обработи, да ги систематизира и да ги внесе утре. Това, смятам, ще бъде по-целесъобразно, съгласувано е и с господин Джеров.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ (от място): По моето предложение нямаше дискусия и може да се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Даскалов.

ВЛАДИСЛАВ ДАСКАЛОВ: Не възразявам на направеното от господин председателя предложение, но бих искал да взема становище по отношение на свързването на статута на българския гражданин като постоянно живеещ в чужбина с някакви срокове. Едно такова свързване противоречи на действащото законодателство, както и на практика на съдилищата, включително и на Върховния съд, защото постоянното местоживееие е не само факт, то е и намерение на гражданина да живее някъде постоянно. В този смисъл е и едно решение на Върховния съд, в което се посочва, че постоянно живеещият в чужбина е оизи, който изразява това волеизявление и го манифестира, или не го манифестира, но явно той живее постоянно там, другаде, не в България.

Свързването с някакъв срок - то е само едно аритметично свързване, а не фактическо, защото аз мога да живея постоянно от днес някъде другаде. Затова се противопоставям и моля да не приемате едно такова тълкуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Отделно се уточнете по този въпрос. Има думата господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Уважаеми колеги, възприемам напълно предложеното от господин председателя, защото сами усещате, че особено днес много текстове бяха нахвърлени напред-назад. Нуждаем се от едно свързване на закона по текстове и преценка за съобразността - поне принципно да нямаме текстове, при които единият да бъде в противоречие с другия. Затова смятам, че е напълно правилно да може тази вечер и утре сутринта да помолил няколко колеги да отделят необходимото време, да огледат вече споения закон след гласуването, станало през тази седмица и ако трябва - да

направим някои изменения, ако се налагат, а ако не - да смятаме, че въпросът е приключил.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да гласуваме!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: С това приключваме първа точка.

Предварително искам да направя съобщение от името на Бюрото, за да го имате предвид за утре. След това ще преминем към следващата точка.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ (от място): По моето предложение нямаше обструкции. Става дума за досиетата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Утре пак ще го разгледаме. Предложението е утре заседанието да започне в 10.30 ч. Ще продължим с точка първа - Избирателния закон, за да го свършим.

Едно съобщение, което смятам, че е много сериозно: "Бюрото на Великото Народно събрание уведомява народните представители, че в своето заседание на 15 август в дневния ред ще бъде включен за разглеждане законопроектът за създаване на финансово-кредитна институция за жилищно строителство и решаване на жилищни въпроси на граждани с доказани жилищни нужди (знаете случая), както и законопроектът за изменение на Закона за политическите партии".

Освен това едно малко съобщение преди да преминем по-нататък: "Бюрото на Великото Народно събрание уведомява народните представители, че в отговор на предложението, направено от народния представител Йовчо Русев, да бъде изслушана информация от Министерския съвет относно прибирането на реколтата и изкупуването на селскостопанската продукция е получена писмена информация от министъра на земеделието и хранителната промишленост Борис Спиров. Информацията е на разположение на народните представители в Библиотеката на Народното събрание."

Имаме още точки. Втора точка е второто четене на законопроекта за местно самоуправление и местната администрация. В състояние ли сме да започнем такъв закон?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да! Не!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Да?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Искаме почивка!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Половин час почивка. (Звъни).

(След почивката)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Докато се съберат народните представители, ще съгласувам с вас едно предложение на Бюрото. Все пак е ясно, че няма да можем да минем без почивка. (*Бурни овации в залата*). Ако сте съгласни, да фиксираме от петък на обяд до 26 август, понеделник, когато след обяд можем да се съберем отново на пленарно заседание. Ще поставя това предложение на гласуване. Мисля, че щом имам съгласието на половината зала, ще се съгласи и другата половина. Това означава да се напрегнем утре и в петък до обяд максимално, да свършим и с Избирателния закон, и с тези допълнителни предложения.

Сега ви предлагам по тази причина да не се захващаме с нов законопроект на второ четене, не съм убеден, че ще можем да го свършим до утре, а да минем тези две конвенции и с това да приключим заседанието.

Моля народните представители да влязат в залата, предстои гласуване. (*Звъни*).

И така, първата промяна, която правим, е да пристъпим към точка трета от дневния ред -

ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА РЕТИФИЦИРАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КУЛТУРНА КОНВЕНЦИЯ

РОСЕН ИЛИЕВ (*от място*): А точка втора?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: С общото съгласие тук при тази умора не сме в състояние реално да обсъдим един законопроект, който изисква голямо съсредоточаване. Все пак да уважаваме собствените си сили и възможности.

Има думата за предложение госпожа Ананиева.

НОРА АНАНИЕВА: Уважаеми господин председател, колеги! Днес гледахме този закон, но от гледна точка на неговата непосредствена връзка с изборите има няколко текста, които са абсолютно необходими за провеждане на изборите. А това са текстовете, които определят броя на съветниците в общинските съвети за предстоящите избори. Тъй като на определен етап имаше вариант този брой да бъде включен в самия Избирателен закон, аз предлагам утре Законодателната комисия, която има да доогледа Избирателния закон, да включи в Предходните разпоредби или допълнително точно тези текстове от Закона за местната администрация и самоуправление, които са пряко свързани с изборите, като остави този обширен закон за след ваканцията. Това е само предложение, би могло да се обсъди.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Стефан Стайнов има думата.

СТЕФАН СТАЙНОВ: Благодаря, господин председател. Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! Аз имам един въпрос, който индиректно постави госпожа Ананиева. Той беше: все пак ако може да ни се обясни от ръководството на Великото Народно събрание за какви точно органи на местната власт ще се произвеждат изборите в края на септември или началото на октомври - за сегашните или за някакви нови, за които още не е създадена законна основа?

Второто, което моля, е тези дни, преди или след почивката, както препени Бюрото да даде по-годе приемливо обяснение на българския народ, защо това Народно събрание се отказва да създаде правните основи на административно-териториалната реформа и как си представя смяната на политическата система без тази реформа? (*Ръкопляскания в опозицията*) Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Това не е въпрос към Бюрото, това е въпрос към всички вас. В края на краищата, ако имате такова голямо желание да продължим работата, да поставим на разглеждане още в следващата седмица и този закон, без почивка. Аз не знам дали е в рамките на възможностите даже на това Велико Народно събрание да приеме всички закони, които ни се стовариха на гърба. Ние все пак сме дошли тук с оглед на приемането на Конституцията, а не да уредим целия преход. Нека да се занимават с този преход и в новото Народно събрание. (*Ръкопляскания в цялата зала*)

И така преминваме към точка трета -

ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА РАТИФИЦИРАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КУЛТУРНА КОНВЕНЦИЯ

Има думата господин Александър Йорданов като секретар на Комисията по културата и духовните ценности да прочете становището на комисията.

АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Уважаеми колеги, ще ви запозная със становището относно предложението за ратифициране на Европейската културна конвенция от 1954 г., внесена от Министерския съвет.

Комисията по културата и духовните ценности обсъди предложението на Министерския съвет за ратифициране от Народното събрание на Европейската културна конвенция от 1954 г. и излиза със следното становище.

Първо, подкрепя предложението и мотивите на министъра на външните работи и на министъра на културата за присъединяване на Република България към Европейската културна конвенция от 1954 г. В Европейската културна конвенция са заложили основните принципи на сътрудничество в областта на културата, чрез нея се оформя обща политика на действие, насочена към запазване на европейската култура и насърчаване на нейното развитие. Този акт очевидно ще бъде важен момент в развитието на отношенията ни със Съвета на

Европа и акт с голямо значение за нашата национална култура като част от европейската култура.

Второ. Предлагаме на Народното събрание на основание чл.85, ал.1 от Конституцията на Република България да ратифицира Европейската културна конвенция.

Това е становището, то е подписано от председателя на Комисията по културата и духовните ценности господин Кольо Георгиев.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Благодаря. Има думата господин Ишпекков - председател на Комисията по външната политика.

ФИЛИП ИШПЕКОВ: Уважаеми господин председателю, драги колеги! Ще ви прочета становището на ръководството на Комисията по външната политика по повод на внесеня законопроект за ратифициране на културната спогодба.

Първо, подчертава, че ратифицирането на посочената конвенция напълно съответства на решението на Великото Народно събрание за приобщаване на Република България към европейските политически и икономически структури, прието на 22 декември 1990 г., в което се изразява и стремежът на Република България за пълноправно членство в Съвета на Европа. Ратифицирането на Европейската културна конвенция представлява важна крачка в развитието на отношенията на нашата страна със Съвета на Европа и неделима част от по-нататъшните усилия за приемането на Република България за пълноправен член на Съвета на Европа.

Второ, предлага на Народното събрание на основание чл.85, ал.1 от Конституцията на Република България да ратифицира европейската културна конвенция.

Становището е подписано от ръководството на Комисията по външната политика. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Воденичаров.

РУМЕН ВОДЕНИЧАРОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа народни представители! Гарантирането на основни човешки права от новата Конституция прави възможно присъединяването към няколко европейски конвенции на Република България. Интегрирането с европейските структури, необходимо условие за което е ратифицирането на конвенциите, ще остави от термина Източна Европа само неговото географско значение.

Както отбеляза в своя доклад министър Вълков, възлови за конвенцията са чл. 2, 3, 4 и 5, но аз бих прибавил и чл. 10. Досегашният ни опит в използването на международни стандарти за човешки права показва, че представители на

мними или действителни малцинствени групи обикновено се опитват да спекулират с чл. 27 на Международния пакт за гражданските и политическите права. Искам да изкажа пред вас опасението, че същото ще се случи, ако се допусне в бъдеще тенденциозно тълкуване на чл. 2 от Европейската културна конвенция. Втората алинея на този член гласи: "Всяка договаряща страна полага усилия за развитие на изучаването на своя език или на езици, история и цивилизации на територията на другите договарящи страни". Но в същото време, забележете, предоставя на гражданите на тези страни улеснения за провеждането на такова изучаване на територията си. Алинеята е балансирана много точно по принципа на реципрочността. Това, което се разрешава от едната страна на границата, трябва да се разреши и на собствена територия за съседната страна.

Европейската културна конвенция действа от 1954 г. Тя е малко стара, както виждате, тоест от периода, когато за колективни човешки права на малцинствени групи вече няма специални разпоредби в двустранните договори между съседните държави, сключени след Втората световна война. Единственото изключение за това е договорот между Австрия и Италия.

Искам да насоча вашето внимание на факта, че поощряването на изучаването на езици на съседни или други страни става доколкото това е възможно. Така започва чл. 2 и отникъде не следва, че то трябва да става в съответното държавно училище.

Така че, не зная дали са тук моите приятели господин Татарлъ и господин Лютофи, те не следва да тълкуват спекулативно този член в Министерството на народната просвета и да оказват натиск спрямо ръководството на това министерство, цитирайки конвенцията.

Припомням само на народното представителство, че предложението на господин Яшар Шабан турски език да се изучава в държавното училище беше отхвърлено вече при гласуване на чл. 36 на Конституцията с 223 гласа. Така че Народното събрание е изразило вече веднъж мнението си по този въпрос.

По отношение на чл. 10. Той е много интересен и гласи така: "Всяка договаряща страна може да определи териториите, за които се прилагат разпоредбите на тази конвенция, като изпрати декларация до генералния секретар на Съвета на Европа, който я препраща до всички останали договарящи се страни". По отношение на този член във връзка с възможността за спекулация с разпоредбите на конвенцията от организациите като ОМО "Илинден" например за изучаване на така наречения македонски език, на история и други на територията на Република България, предлагам на правителството да изпрати на генералния секретар на Съвета на Европа съгласно чл. 10 една декларация, че

до изясняване на статута на Република Македония в настоящата федерация или в бъдещата конфедерация от балкански държави, разпоредбите на Европейската културна конвенция няма да важат на територията на бившия Благоевградски окръг или по-точно на територията на Пиринска Македония. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Иван Генов.

ИВАН ГЕНОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! Присъединяването на Република България към Европейската културна конвенция е стъпка в правилна посока. Тя потвърждава европейския характер на новата външна политика на страната и последователността във външнополитическото положение на Великото Народно събрание. Актът на присъединяване разширява юридическите основания за предоставянето в скоро време на пълноправно членство на нашата държава в Съвета на Европа. Окончателното легитимиране на България в тази най-авторитетна европейска институция, която е верен индикатор за демократичния процес и състоянието на основните права и свободи, прави още по-реална перспективата за интегрирането ни и в другите европейски структури.

Поканата, която отправя Комитетът на министрите на Съвета на Европа към нашата страна да се присъедини към Европейската културна конвенция е свидетелство за променящото се отношение на Европа към България. То е признание за нашата национална култура като част от европейската култура.

Ние не можем да не се възползваме от шанса да се включим в този основополагащ за континента многостранен международен договор, в който са заложени основните принципи на сътрудничеството в областта на културата. Единното европейско културно пространство изисква това.

И накрая, колеги, бих искал още веднъж да подчертая, че трайното ни насъстване в Съвета на Европа е една от приоритетните задачи на формиращата се нова българска държава.

Затова ви призовавам да ратифицираме Европейската културна конвенция.

Смятам, че можем да се възползваме от възможностите на чл. 88, ал. 1 на Конституцията и да решим двете гласувания да се извършат в едно заседание. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Ибрахим Татарлъ.

ИБРАХИМ ТАТАРЛЪ: Уважаемо председателство, уважаеми народни представители! Парламентарната група на Движението за права и свободи обсъди предложението на Министерския съвет за одобряването за присъединя-

ване на Република България към Европейската конвенция и категорично подкрепя това предложение.

Ние смятаме, че даже сме закъснели с ратифицирането на тази конвенция. Известно е, че тази конвенция е приета още в 1954 година. Много европейски страни участвуват с членове на тази конвенция.

Смятаме, че присъединяването ни към тази конвенция ще даде възможност на България действително най-активно да участва в културната политика на европейските народи.

Трябва да кажа, че в това отношение нашата страна има забележителни успехи. Многогодишната културна история на България дава възможност ние да покажем още един път участието на нашия народ във формирането и развитието на европейската култура.

В това отношение в нашата страна съществуват авторитетни институти, като Института по балканистика и други, които въпреки че не сме били членове на тази конвенция, фактически тези културни институции са работили в това направление.

Смятам, че нашето присъединяване, така да се каже ще разшири тази дейност.

Що се касае за тълкуванието, което прави господин Румен Воденичаров, това е негова работа. Аз смятам, че това е едно превратно тълкуване. Както на Международния пакт за гражданските и политическите права, така също и на Европейската конвенция.

А аз смятам, че това ще ни даде възможност за двустранни отношения. Светът отива към обединяване, към откриване, към съчетаване на различните райони, региони, към единство и разбирателство. И никакви твърдения на господин Румен Воденичаров не са в състояние да спрат този исторически процес. Така че светът върви към обединяване, върви към утвърждаването на опози велики принципи, които са били издигнати от европейските народи. И не остава нищо друго освен ние да се присъединим към тях. Това е бъдещето, а не затварянето в черупките и опити за противопоставяне на общочовешките ценности. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Праматарски.

АЛЕКСАНДЪР ПРАМАТАРСКИ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги народни представители! Вземам думата, за да направя една реплика към казаното от господин Воденичаров за това, че конвенцията нямало да важи на територията на бившия Благоевградски окръг.

Когато един човек като господин Воденичаров говори за култура, може би подобни изявления му са простени. Но искам да ви кажа, че това, което той направи, аз го окачествявам като политическа провокация. Благодаря за вниманието. *(Частични ръкопляскания в блока на СДС)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Стефан Савов.

СТЕФАН САВОВ: Естествено, че нашата парламентарна група ще гласува за ратифицирането на тази конвенция. Но като депутат от Съвета на Европа, на асамблеята, господин Иван Генев също е депутат, и говори преди малко, аз бих направил следната забележка. Господин Генев знае много добре как и какво се мисли в Съвета на Европа. Така че всичко това, което тук става, всичките опити за дискриминация, които днес преживяхме, всички опити за една привидна демокрация там много добре се регистрират.

Така че нашата културна конвенция няма да бъде достатъчна, господин Генев, и Вие го знаете добре, защото сте били в Страсбург, както и аз съм бил. Така че тези опити, за които днес говорих, не е смешно, не е никак смешно... Защото господин Генев знае какво питат в Страсбург, първо, няма защо тук да го говоря. Благодаря.

Някой се обади, че "много важно какво питат в Страсбург". Да, важно е просто защото за нас е напълно нужна да влезем като постоянен член в Европейския съвет. Важно е. И важно е да се придържаме към всички тези разпоредби, които има Съветът на Европа. А ако вие не искате, това си е ваша работа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Ишпекков, председател на комисията.

ФИЛИП ИШПЕКОВ: Само едно изречение - реплика към изказването на господин Татарлъ, относно критиката му, че парламентът закъснява с ратификацията. Господин Татарлъ, ратифицира се нещо, което съществува. Сега са ни поканили и сега парламентът ратифицира. Така че, много Ви моля, оттеглете тези свои обвинения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Методи Недялков.

МЕТОДИ НЕДЯЛКОВ: От името на парламентарната група на Българския земеделски народен съюз-единен заявявам, че ние ще гласуваме със своя вот за ратификация на Европейската културна конвенция.

Това наше парламентарно действие е в съгласие с Международния пакт за икономическите, социалните и културните права на човека и е значителен принос към необходимостта за приобщаване на страната ни в социалните, икономически, политически и културни структури на европейския континент.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Иван Генов.

ИВАН ГЕНОВ: Господин председател, първо ще направя една съвсем кратка реплика на изказването на господин Стефан Савов, а след това ще потвърдя становището на парламентарната група на БСП по отношение ратифицирането.

Господин Савов, аз благодаря, че напомнихте, че съм член на Съвета на Европа. Но аз искам да напомня на всички тук, че Вие вече няколко сесии на Съвета на Европа бойкотирате и по този начин бойкотирате самия себе си.

Що се отнася до парламентарната група на БСП, то тя единодушно ще ратифицира предложениия законопроект.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА: Уважаеми господин председател, уважаеми колежки и колеги народни представители! Позволете ми да направя следното процедурно предложение. Мисля, че всички сме дълбоко убедени в необходимостта от ратифициране на спогодбата. Затова призовавам да не използваме този приятен повод за взаимни престрелки, а да минем направо към гласуване. Благодаря ви за вниманието. *(Ръкопляскания)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Въз основа на & 1, ал. 2 от Преходните и заключителните разпоредби чл. 80, ал. 1 и чл. 80, ал. 1 от Конституцията моля да се гласува законопроектът за ратифициране на Европейската културна конвенция. Моля, гласувайте.

С 212 гласа за от 213, против няма, 1 въздържал се - се приема на първо чете предложение законопроект.

(Мотивите и текстът на законопроекта - Приложение 2, I)

При това положение моля да се гласува предложението да се постави на второ гласуване предвид на това, че няма никакво предложение за промени в този законопроект. Моля, гласувайте.

С 207 гласа за, от 208, 1 против, въздържали се няма, имаме съгласие да пристъпим към второ гласуване на предложениия законопроект за ратифициране на Европейската културна конвенция.

ЗАМЕСТИНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ГИНЬО ГАНЕВ: Член единствен: "Ратифицира Европейската културна конвенция, подписана в Париж на 19 декември 1954 г."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте.

От 204 народни представители, 203 са гласували за, против няма, въздържали се двама, Европейската културна конвенция от 1954 г. е ратифицирана. *(Единични ръкопляскания)*

(Текстът на Закона - Приложение 2, II)

Господин Савов, имате думата сега за отговор, ако искате. *(Не, отказва се.)*

Преминаваме към точка четвърта

ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА РАТИФИЦИРАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНАТА КОНВЕНЦИЯ ПО РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА

Тук ли е Атанас Ганев?

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА *(от място)*: Оторизирали сме секретаря на комисията.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата.

ИВАН ИВАНОВ *(Зелена партия)*: Комисията по опазване на околната среда във връзка с предложението за ратифициране на Международната конвенция по растителна защита от 6 декември 1951 г. Ще прочета мотивите, с които комисията поддържа ратифицирането на тази конвенция:

Участието на нашата страна в конвенцията ще позволи на международно-правна основа да се координират действията по защита на растенията и растителните продукти от болести и вредители.

Второ, с това се улеснява търговията на стоки от растителен произход.

Трето, възможно е да се ползват облекчения за страните - членки на конвенцията, от които българското селско стопанство има нужда.

И четвърто, член 4, 5 и 6 от конвенцията, занимаващи се съответно с националната организация на растителна защита, фитосанитарните сертификати и изискванията към вноса запълват празноти в националното ни законодателство и по силата на член 5, алинея 4 от Конституцията осъществяват някои от препоръките на ФАО към България.

Тези мотиви са приети на 24 юли 1991 г. Подписани са от председателя на комисията.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Благодаря. Има думата господин Ишпсков от името на Комисията по външната политика.

ФИЛИП ИШПЕКОВ: Уважаеми колеги, ръководството на Комисията по външната политика счита, че мотивите на правителството за ратифициране на тази спогодба са основателни и предлага на Народното събрание да я ратифицира. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Красен Станчев или някой представител от комисията.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА *(от място)*: Ние дадохме становище.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Трифон Георгиев.

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ: Становище на постоянната Комисия по аграрната политика и реформите в селското стопанство за ратифициране на Международната конвенция по растителна защита от 6 декември 1951 г.

Спри съединяването към Международната конвенция по растителна защита, приета от Международната организация по прехраната и земеделието ФАО през 1951 г. и подписана досега от 95 страни, България поема отговорност за изпълнение в границите на нейната територия на съответни законодателни, технически и административни мерки против разпространението на карантинни вредители по растенията, болести, насекоми, плевелни семена, за създаване на официална организация по растителна защита със задача да проверява растителни насаждения и посеви, пратки от растения и растителни продукти и издаване на сертификати, извършване на изследвания в областта на растителната защита, да уведомява Международната организация по прехраната и земеделието за съществуването, появата и разпространението на икономически важни вредители по растенията и да сътрудничи за изграждане на регионални организации по растителна защита. Това са задълженията на нашата страна.

С това нашата страна улеснява международната си търговия с растителни продукти, придобива право за информация за разпространението на вредители по растенията в други страни и за широко сътрудничество с чуждестранни научни и други организации по растителна защита.

Комисията по аграрната политика предлага да бъде ратифицирана тази конвенция. Подписано от председателя на комисията професор Атанас Ганев. Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Ако нямаме изказвания, предлагам да пристъпим към гласуване на първо четене на законопроекта за ратифициране на Международната конвенция по растителна защита от 1951 г. Моля, гласувайте!

От 202 народни представители 201 са гласували за, против 1, въздържали се няма, приет е на първо четене законопроектът за ратифициране на Международната конвенция по растителна защита.

(Мотивите и текстът на законопроекта - Приложение 3, I)

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА: Искам да направя процедурно предложение да го гласуваме и на второ четене.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Предлагам, ако не възразявате с вашето волеизявление да гласуваме да пристъпим към второ гласуване на този законопроект... *(Оживление в залата)* Моля, гласувайте.

Със 194 гласували за, против - 3, въздържали се - 2, приема се да пристъпим към повторно гласуване на законопроекта за ратифициране на Международната конвенция по растителна защита.

Моля да пристъпим към повторно гласуване на законопроекта за ратифициране на Международната конвенция по растителна защита от 1951 година. *(Оживление в залата)*

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: За второ четене!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: За второ гласуване, не повторно, правилно. Моля, гласувайте. *(Оживление в залата)*

С 207 за от 208 гласували, против 1, въздържали се няма, член единствен от закона - "Ратифицира се Международната конвенция по растителна защита от 6 декември 1951 г." се приема. *(Частични ръкопляскания)*

(Текстът на закона - Приложение 3, II)

Предварително направих едно предложение, залата не беше съвсем пълна и сега искам да го поставя евентуално дори на гласуване. Условно, ако успеем до петък на обяд да приемем пакета от всички законопроекти, свързани с Избирателния закон и с изборите, да излезем в кратка отпусака от 17 август, събота, след петък следобяд - до 26 август. *(Оживление в залата)*

Засадаваме утре, заседаваме и в петък, за да сме в състояние да приключим с тези законопроекти.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Кои?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: След това започваме заседанията от 26 август, понеделник, 15 часа.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: А утре кога ще започне заседанието?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Утре - в 10,30 часа.

Още не сме свършили, има няколко съобщения. Има още едно предложение за дневен ред - законопроект за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползуването на земите - на Любомир Иванов. Смята се, че в кратко време може да се разгледа.

Парламентарната група на Българската социалистическа партия ще заседава утре, 15 август, четвъртък, от 10 часа в зала "Изток".

Комисията по здравеопазването и спорта ще има заседание на 15 август, четвъртък, от 8,30 часа в зала 411 на "Дондуков" N 2.

Комисията по демографските проблеми, ще проведе заседание на 15 август, четвъртък, от 9,00 часа, в зала 412.

Комисията по парламентарна етика съобщава, че в понеделник, 19 август, ще предостави на пресата имената на депутатите, които не са предали декла-

рация за доходите си. Справки за непълнени и нередовни декларации са изпратени до ръководителите на парламентарните групи.

Комисията по радио и телевизия ще има заседание на 15 август, четвъртък, от 9,00 часа, в сградата на Народното събрание.

ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ГИНЬО ГАНЕВ: Утре от 10,00 часа в зала "Запад" ще се разисква проектът за методика по чл. 86 от гласувания закон.

Второ, по дневния ред едно уточняване ще се направи пак тогава и затова молбата е, председатели на парламентарни групи, да се срещнем там.

Дневният ред за утре - както е уточнен: последни евентуални текстове по Избирателния закон, ако има направени пропуски.

Ясно трябва да се вземе отношение по Закона за местната администрация, който беше в днешния дневен ред т. 2.

Молбата на народните представители да вземат със себе си законопроекта във връзка със старите жилищно-спестовни влогове, както и законопроекта на господин Любомир Иванов, за корекции в Закона за земеделските земи.

Това ще бъде за утре, плюс малката корекция в Закона за политическите партии.

10,30 часа пленарно заседание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Закривам заседанието. (Звъни)

(Закрито в 19 ч. и 40 м.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Николай Тодоров